

**DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER BAĞLAMINDA BİREYLERİN
ULUS-ÖTESİ GÖÇE BAKIŞ AÇISININ
DEĞERLENDİRİLMESİ: EMİRDAĞ ÖRNEĞİ**

Songül SARIER
Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Doç. Dr. Mustafa KÖSE
Temmuz, 2024
Afyonkarahisar

T.C
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
COĞRAFYA ANABİLİM DALI
YÜKSEKLİSANS TEZİ

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER BAĞLAMINDA
BİREYLERİN ULUS-ÖTESİ GÖÇE BAKIŞ AÇISININ
DEĞERLENDİRİLMESİ: EMİRDAĞ ÖRNEĞİ

Hazırlayan

Songül SARIER

Danışman

Doç. Dr. Mustafa KÖSE

AFYONKARAHİSAR 2024

T.C
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
COĞRAFYA ANABİLİM DALI
YÜKSEKLİSANS TEZİ

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER BAĞLAMINDA
BİREYLERİN ULUS-ÖTESİ GÖÇE BAKIŞ AÇISININ
DEĞERLENDİRİLMESİ: EMİRDAĞ ÖRNEĞİ

Hazırlayan

Songül SARIER

Danışman

Doç. Dr. Mustafa KÖSE

AFYONKARAHİSAR 2024

ETİK VE BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “**Demografik Özellikler Bağlamında Bireylerin Ulus-Ötesi Göçe Bakış Açısının Değerlendirilmesi: Emirdağ Örneği**” adlı çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde bilimsel etik kurallara ve atıf gösterme ilkelerine riayet ettiğimi belirterek aksi bir durumun tespiti hâlinde sorumluluğun tamamen bana ait olduğunu kabul, beyan ve taahhüt ederim.

11/07/2024

İmza

Songül SARIER

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ENSTİTÜ ONAYI

Öğrencinin	Adı- Soyadı	Songül SARIER
	Numarası	210641105
	Anabilim Dalı	Coğrafya
	Programı	Coğrafya
	Program Düzeyi	☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐ Sanatta Yeterlik
Tezin Başlığı		Demografik Özellikler Bağlamında Bireylerin Ulus-Ötesi Göçe Bakış Açısının Değerlendirilmesi: Emirdağ Örneği
Tez Savunma Sınav Tarihi		11.07.2024
Tez Savunma Sınav Saati		13.00

Yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez, Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek ☒oy birliği – ☐oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Hacı İbrahim DELİCE
MÜDÜR

Bu tez, Enstitü Müdürlüğünce kontrol edilerek, elektronik imza kullanılarak onaylanmıştır.

ÖZET

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER BAĞLAMINDA BİREYLERİN ULUS-ÖTESİ GÖÇE BAKIŞ AÇISININ DEĞERLENDİRİLMESİ: EMİRDAĞ ÖRNEĞİ

Songül SARIER

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

COĞRAFYA ANABİLİM DALI

2024

Danışman: Doç. Dr. Mustafa Köse

İnsanlar doğup büyüdüğü ya da yaşadıkları yerleri sosyoekonomik ve doğal nedenlerden dolayı terk ederek başka bir yerleşim birimine göç edebilmektedirler. Bu nüfus hareketliliği, göç edenler ve göç edilen yerler arasında iki yönlü bir değişime neden olmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti kuruluşu öncesi ve sonrasında ülkede iç ve dış yönlü olmak üzere çeşitli göçler yaşanmıştır. Bu yer değiştirme hareketlerinden biri de 1950’li yıllar sonu itibari ile Avrupa ülkelerine yapılan ulusötesi göçlerdir. Türkiye ile Batı Almanya 30 Ekim 1961 tarihinde işgücü anlaşması imzalamıştır. Sonraki yıllarda ise bazı diğer Avrupa ülkeleri Türkiye ile anlaşmalar imzalamışlardır. Bu anlaşmalar Türkiye’den Avrupa’ya kitlesel göçlerin önünü açmıştır. Bu bağlamda birçok Türk vatandaşı Avrupa’ya işçi statüsünde göç etmiş ulusötesi nüfus hareketlerine katılmıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrası çalışan nüfusunun önemli bir kısmını kaybeden ve yoğun iş gücüne ihtiyaç duyan Avrupa ülkeleri işçi açığını kapatmak için diğer ulusları ulusötesi göçe özendirmiştir. Böylelikle hem zarar gören ekonomilerini tekrar canlandırmayı hem de üretimde sürekliliği hedeflemişlerdir. Türkiye’de ise ulusötesi göçle birlikte işsizlik oranını düşürmeyi ve ülkeye döviz akışını hızlandırarak pozitif bir etki beklemiştir. Yaklaşık 65 yıl önce başlayan ulusötesi göç Türkiye’nin birçok farklı yerleşim birimlerinden katılan bireyler olmuştur. Afyonkarahisar İli, Emirdağ ilçesi de en fazla göç veren yerleşim ünitelerinden biridir. Günümüz itibari ile Emirdağ’dan yurtdışına göç edenlerin büyük bir kısmı Belçika, Fransa, Hollanda ve Almanya gibi Batı Avrupa ülkelerine yerleşmiştir. Geçmişten günümüze bu yer değiştirme hareketine katılan bireyler yaş, cinsiyet, sosyoekonomik statü, eğitim, medeni durum bağlamında farklı demografik özelliklere sahiptir. Özellikle 1974 yılında Aile Birleşimi Anlaşması ile işçi statüsünde daha önce göç edenlerin tüm aile üyelerini yanlarına davet etmeleriyle göç edenlerin demografik özellikleri çeşitlenmiştir. Bununla birlikte evlilik yolu ile de ulusötesi göç hareketine katılanların sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu çalışmada Emirdağ ilçesi sınırları içerisinde yaşanan ulusötesi göçün boyutu incelenmiştir. Çalışma kapsamında Emirdağ’da yaşayanların farklı demografik özellikleri bağlamında ulusötesi göçe bakış açısının ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda rastgele seçilen 160 kişiye açık uçlu sorulardan oluşan bir anket uygulanmıştır. Anket sonucunda elde edilen bulgular verilen cevaplara göre kategorize edilmiş ve tüm sorular SPSS programına aktararak analiz edilmiştir. Yapılan analizler bağlamında ilçe halkının yıllar içerisinde değişen sosyodemografik özelliklerine göre göçe yönelik fikir ve görüşlerinin farklılık göstermesi kaçınılmazdır.

Anahtar Kelimeler: Göç, ulusötesi göç, işçi, demografik özellikler

ABSTRACT

EVOLUTION OF INDIVIDUALS PERSPECTIVE ON TRANSNATIONAL MIGRATION IN THE CONTEXT OF DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS: EMİRDAG CASE

Songül SARIER

AFYON KOCATEPE UNIVERSITY

INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES

DEPARTMENT OF GEOGRAPHY

2024

Advisor: Doç. Dr. Mustafa KÖSE

People may leave the place where they were born, raised or live due to socioeconomic and natural reasons and migrate to another settlement. This population mobility causes a two-way exchange between immigrants and places of migration. Before and after the establishment of the Republic of Turkey, various internal and external migrations took place in the country. One of these displacement movements is the transnational migration to European countries as of the 1950s. Türkiye and West Germany signed a labor agreement on October 30, 1961. In the following years, some other European countries signed agreements with Türkiye. These agreements paved the way for mass migration from Turkey to Europe. In this context, many Turkish citizens migrated to Europe as workers and participated in transnational population movements. European countries, which lost a significant portion of their working population after the Second World War and needed intensive labor, encouraged other nations to transnational migration in order to fill the labor shortage. In this way, they aimed to both revitalize their damaged economies and maintain continuity in production. Türkiye, on the other hand, expected a positive effect by reducing the unemployment rate and accelerating the flow of foreign currency to the country with transnational migration. There were individuals from different settlements in many geographical regions of Turkey who participated in the transnational migration that started approximately 65 years ago. Afyonkarahisar Province, Emirdag district is one of the settlements with the highest number of immigrants. As of today, most of those who migrated abroad from Emirdag have settled in Western European countries such as Belgium, France, the Netherlands and Germany. Individuals who participated in this displacement movement from past to present have different demographic characteristics in terms of age, gender, socioeconomic status, education and marital status. Especially with the Family Reunification Agreement in 1974, the demographic characteristics of the immigrants diversified as those who had previously migrated as workers invited all their family members to join them. However, the number of people participating in transnational migration through marriage is increasing day by day. In this study, the extent of transnational migration within the borders of Emirdag district was examined. Within the scope of the study, it is aimed to reveal the perspective of transnational migration in the context of the different demographic characteristics of the people living in Emirdag. In this regard, a survey consisting of open-ended questions was applied to 160 randomly selected people. The findings obtained as a result of the survey were categorized according to the answers given and all questions were analyzed by transferring them to the SPSS program. In the context of the analyses, it is inevitable that the district people's ideas and opinions regarding migration will differ depending on their sociodemographic characteristics that have changed over the years.

Keywords: Immigration, transnational migration, worker, demographic characteristics

ÖN SÖZ

Göç hayatın bir gerçeğidir. İnsanoğlu ilk çağlardan itibaren farklı sebeplerle doğup büyüdükları ya da yaşadıkları yerleşim birimlerinden başka yerleşmelere göç etmişlerdir. Bu anlamda göç olgusu insan hayatında önemli bir yer tutmakta ve çok sayıda akademik çalışmaya konu olmaktadır. Göç literatüründe ülke sınırları içerisinde gerçekleşen yer değiştirme hareketi iç göç olarak değerlendirilirken ülke sınırlarını aşan yer değiştirme hareketi ise dış göç ya da ulusötesi göç olarak tanımlanmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde 1960'lı yıllardan itibaren başta Batı Avrupa ülkeleri olmak üzere yurtdışına ulusötesi bağlamda yoğun göçler yaşanmıştır. Bu yer değiştirme hareketlerine Avrupa ülkeleriyle yapılan işçi gücü anlaşmaları öncülük etmiştir. Planlanan bu çalışmada ulusötesi göçün değişen demografik özelliklerle ilişkisi araştırılmıştır. Çalışma sonucu elde edilen bulguların geçmiş ve gelecek dönemlerdeki göçün boyut ve etkilerinin anlaşılması konusunda yararlı olacağı öngörülmektedir.

İlk nefesimizi aldığımız günden itibaren hayatımızın çeşitli dönemlerinde yanımda duran maddi manevi her konuda ve aldığım kararlarda desteğini esirgemeyen annem ve babama, gelişimim ve hayallerime ulaşmamda sağladıkları bütün destekleri için teşekkür ederim. Yaptığım çalışmalarda, çocukluğumun ve öğrenim hayatımın çeşitli evrelerinde yanımda duran bütün güçleri ile bana destek olan ve cesaret veren Ablalarım Nazife, Nilay ve Şefika'ya ayrıca kardeşim Soner'e en kalbi duygularıyla teşekkürlerimi sunarım. Lisans ve Yüksek Lisans eğitimim süresince sahip olduğu bilgi ile bana en iyi şekilde yol gösteren ve tezimde yadsınamaz bir emeği olan değerli eğitimci; Doç. Dr. Mustafa KÖSE'ye saygı ve minnetle teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca hazırlamış olduğum bu tezi vakit ayırarak okuyan tezin iyileşmesi yönünde fikir sunan değerli jürilerim Doç. Dr. Fatih AYHAN ve Dr. Öğr. Üyesi Beyda SADIKOĞLU'na teşekkürlerimi sunarım. Lisans ve yüksek lisans eğitimimde bana yıllar boyunca edindikleri bilgileri en iyi şekilde aktaran, sahip oldukları eğitim tecrübesi ile beni etkileyen ve onlarla aynı yoldan ilerlememi teşvik eden değerli öğretim üyesi hocalarıma teşekkürlerimi sunarım. Eğitim hayatım boyunca bana okumayı yazmayı öğretten ve bugüne değin edindiğim en ufak bilgi kııntısını dahi bana kazandıran bütün hocalarıma saygılarımla teşekkür ederim.

Songül SARIER

2024, Afyonkarahisar

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ETİK VE BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI.....	ii
ENSTİTÜ ONAYI	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
RESİMLER LİSTESİ	xii
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xiii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GÖÇ-GÖÇ ÇEŞİTLERİ VE CUMHURİYET DÖNEMİ GÖÇ TARİHİ

1.GÖÇ VE TEMEL KAVRAMLAR	3
1.1. GÖÇ NEDİR?.....	3
1.2. MESAFEYE GÖRE GÖÇLER	4
1.2.1. İç Göçler	4
1.2.2.Dış Göç.....	4
1.3. SÜRESİNE GÖRE GÖÇLER	4
1.3.1 Sürekli Göçler	4
1.3.2.Mevsimlik Göçler.....	4
1.4. OLUŞUM NEDENLERİNE GÖRE GÖÇLER.....	5
1.4.1.Zorunlu göçler	5
1.4.2.Gönüllü Göçler.....	5
1.5. YASAL OLUP OLMAMASINA GÖRE GÖÇ TÜRLERİ.....	5
1.5.1. Yasal Göç.....	5
1.5.2. Yasal Olmayan Göç	5
1.6. YÖNÜNE GÖRE GÖÇLER	6
1.6.1. Kırdan Kente Göç.....	6
1.6.2. Kentten Kıra Göç	6
1.6.4. Kentten Kente Göç	6
1.7. GÖÇÜN NEDENLERİ	6
1.7.1. Ekonomik nedenler	6
1.7.2. Sosyal nedenler	7
1.7.3. Siyasal nedenler	7
1.7.4. Çevresel Nedenler	7
1.8. CUMHURİYET DÖNEMİ GÖÇ TARİHİ	8

İKİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMA ALANI, COĞRAFİ ÖZELLİKLERİ VE NÜFUSUNA İLİŞKİN BULGULAR

1. ÇALIŞMA SAHASININ YERİ VE ÖNEMİ	10
1.1. EMİRDAĞ İLÇESİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ	10

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMADA YARARLANILAN MATERYAL VE METOD

1. MATERYAL-METOD	24
--------------------------------	-----------

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

1. BULGULAR	27
1.1.KATILIMCILARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN BULGULAR	27
1.2.UYGULANAN ANKET VE ANALİZ SONUÇLARI	28
1.3.AVRUPA ÜLKELERİNDE YAŞAYAN EMİRDAĞLILARIN SORUNLARI.....	35
1.4.GÖÇMENLER VE YEREL HALK ARASINDA GÖRÜLEN SORUNLAR.....	37

SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER	40
KAYNAKÇA.....	44
EKLER	47

TABLÖLAR LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 1. Göç Nedenleri ve Göç Türleri	3
Tablo 2. 2016 Yılı Emirdağ İlçesi Merkez Mahalleleri Nüfusu.	10
Tablo 3. 2022 yılı Emirdağ İlçesi Merkez Mahalleleri Nüfusu.	10
Tablo 4. 1935-2000 Yılları Emirdağ İlçesi Merkez ve Köy Nüfusları.	18
Tablo 5. 1935-2000 Yılları Emirdağ İlçesi Kadın-Erkek Nüfusu.....	19
Tablo 6. 2007-2023 Yılları Emirdağ İlçesi Merkez ve Köy Nüfusları	19
Tablo 7. İç ve Dış Göç Bağlamında Yazılmış Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri	26
Tablo 8. İç ve Dış Göç Bağlamında Yayınlanmış Makale Örnekleri	26
Tablo 9. Anket Katılımcılarının Yaş, Cinsiyet ve Eğitim Durumları	28
Tablo 10. Anket Soru1 SPSS Analizi	29
Tablo 11. Anket Soru2 SPSS Analizi	29
Tablo 12. Anket Soru3 SPSS Analizi	30
Tablo 13. Anket Soru4 SPSS Analizi	30
Tablo 14. Anket Soru7 SPSS Analizi.	33
Tablo 15. Anket Soru8 SPSS Analizi	34
Tablo 16. Anket Soru9 SPSS Analizi	35

ŞEKİLLER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 1. Çalışma Sahası Lokasyon Haritası.....	11
Şekil 2. Emirdağ İlçesi Merkez Kadın ve Erkek Nüfusu (2007-2023).....	21
Şekil 3. Emirdağ İlçesi Merkez Yaş Grafiği	22
Şekil 4. Emirdağ İlçesi Köyleri Erkek ve Kadın Nüfusu	22
Şekil 5. Emirdağ İlçesi Köyleri Yaş Grafiği.	23
Şekil 6. Anket Sorusu 4’ de Alınan Cevaplar ve Cevapların Yaşa Göre Dağılımı.....	31
Şekil 7. Katılımcıların Eğitim Seviyeleri ve Göçe Yönelik Bakış Açıları.....	32

RESİMLER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Resim 1. İşçileri Belçika' ya Götüren THY Uçağı.	12
Resim 2. Emirdağ Uzun Çarşı.....	13
Resim 3. Emirdağ Yoğurt Pazarı	13
Resim 4. Davulga Kasabası, İncik Mahallesi'nde Bir Gurbetçi Evi.....	15
Resim 5. Emirdağ İlçe Merkezi (2007).....	16
Resim 6. Emirdağ İlçe Merkezi (2021).....	16
Resim 7. D-675 Eskişehir-Konya Yolu Çevresi Şehrin Gelişme Alanı (2007).....	17
Resim 8. D-675 Eskişehir-Konya Yolu Çevresi Şehrin Gelişme Alanı (2021).....	17
Resim 9. Yeterli Sayıda Öğrenci Olamadığı İçin Kapatılan İncik Mahallesi İlkokulu. 20	
Resim 10. İncik Köyü İlkokulu Bahçesine Yerleştirilen Traktör Römorku	21
Resim 11. Davulga Kasabası'nda yaşayan gurbetçiler.	36

SİMGELER VE KISALTMALAR

%: Yüzde.

&: ve.

DİE: Devlet İstatistik Enstitüsü.

K: Anket Katılımcısı.

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler için İstatistik Programı).

TDK: Türk Dil Kurumu.

THY: Türk Hava Yolları.

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu.

Vb: Ve Benzer.

GİRİŞ

Türkiye’de sanayileşme ve şehirleşme süreci ile göç olgusu hız kazanmış ve kırsal karakterli yerleşmelerden kentlere doğru yoğun bir göç yaşamıştır. Kırsal yerleşmelerin hâkim olduğu bölgelerde mevcut toprağın kullanım durumu ekonomik olarak nüfusun taşıma kapasitesini büyük oranda etkilemektedir (Yakar, 2009). Yerleşim birimlerinde var olan ekonomik kaynakların sürekli artan nüfus karşısında yetersiz kalması özellikle çalışma çağındaki bireylerin farklı bölgelerde istihdam olanakları aramasına neden olmaktadır (Yakar, 2012). Bu yer değiştirme sürecinde göçün yönü büyük oranda kırsal karakterli yerleşmelerden kentlere doğru olmuş ve hem kırsal hem de kentsel yerleşim birimlerinde nüfusa bağlı sorunlar ortaya çıkarmıştır. Özellikle sanayileşme sürecine geç katılmış ülkelerde endüstriyel ve tarımsal teknolojinin ilerlemesiyle birlikte nüfusun kırsal ve kentsel karakterli yerleşmeler arasındaki dağılımında bir hareketlilik yaşanmıştır. Türkiye kalkınma politikalarının hedefi olan sanayileşmeye paralel olarak kentleşmenin teşvik edilmesi, işçi gücünün tarım sektöründen ziyade tarım dışı faaliyetlere yönlendirilmesi ve kırsal alanlarda tarım dışı istihdam olanaklarının oluşturulamamasıyla birlikte göçün yönü genel itibariyle köylerden şehirlere doğru olmuş ve metropol şehirler ortaya çıkmıştır (Yakar, 2012). Bununla birlikte 1960’lı yıllardan itibaren göçün yönü sanayileşmiş ve iş gücüne ihtiyaç duyan Batı Avrupa ülkelerine doğru da yönelmiştir. İç göçler ülke içerisinde bölgeler arasında farklı nüfus dağılışının ve yoğunluğunun meydana gelmesi ve nüfusun belirli şehirde kümelenmesine neden olurken dış göçler ülkelerin toplam nüfusunda artış ve azalışlara sebep olmaktadır (Karabağ ve Şahin, 2006).

Nüfus sayım sonuçlarından elde edilen göç istatistiklerine göre Türkiye nüfusunun mekânsal olarak dağılışı ve nüfusun gelişmesinde göç hareketinin önemli bir yeri vardır (Karabağ ve Şahin, 2006). Bu durumun önemli nedenleri Türkiye’nin farklı coğrafi bölgelerinde kırsal alan ile kentsel karakterli yerleşim birimleri arasında gelişmişlik düzeyinin farklı olmasıdır. İlk nüfus sayımının yapıldığı 1927 yılından 2023 yılına kadar yapılan nüfus sayımları karşılaştırıldığında kır-kent nüfusunun değişimine göçün yansımalarını açık bir şekilde görülebilir (TÜİK, 2023). İnsanların bir yerden diğer yerleşim birimlerine göç etmelerinde genel itibariyle göçün kaynak alanındaki sosyoekonomik olumsuzluklar ve göç edilen hedef yerlerin olumlu özellikleri etkili

olmaktadır (Karabağ ve Şahin, 2006). Türkiye’de kırsal alanlardan kentsel yerleşmelere olan göçlerin en önemli nedenlerinin başında sosyoekonomik faktörler ve kırsal alanda yüksek doğurganlık oranına bağlı olarak hızlı nüfus artışı gibi faktörler gelmektedir. Bunun yanında Avrupa’nın göçmen işçi politikası bağlamında 1960’lı yıllardan itibaren Türkiye ve sanayide işgücüne ihtiyaç duyan Avrupa ülkeleri arasında işgücü göçüne yönelik ikili anlaşmalar yapılmıştır. Bu anlaşmalar neticesinde özellikle ülkemizden Batı Avrupa ülkelerine işgücü göçü başlamış ve hem bireysel hem de kitlesel olarak yoğun bir şekilde nüfus hareketleri yaşanmıştır.

Bu süreçte Emirdağ ilçesi yurt dışı ve yurt içi göçlerle birlikte nüfus hareketliliğinin en fazla yaşandığı yerleşim birimlerin başında gelmektedir (TÜİK, 2023). Bu çalışmanın amacı Emirdağ İlçesinde uluslararası göçleri inceleyerek hangi faktörlerin insanların göç etme kararlarını etkilediğini araştırarak nüfus hareketliliğinin temellerini ortaya koymaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

GÖÇ-GÖÇ ÇEŞİTLERİ VE CUMHURİYET DÖNEMİ GÖÇ TARİHİ

1. GÖÇ VE TEMEL KAVRAMLAR

1.1. GÖÇ NEDİR?

Göç en basit anlamda bireylerin coğrafi olarak doğup büyüdüğü yerleşim birimini terk ederek yaşamının geri kalan bölümünü başka bir yerleşim biriminde devam ettirmesi olayıdır (Çelik, 2002, Karabağ ve Şahin, 2006). İnsanların bir yerden başka bir yerleşim birimine daimî ya da kısa süreli yer değiştirmesi olarak tanımlanan göç olgusunun ekonomik, çevresel, siyasal, sosyolojik ve kültürel gibi birçok farklı yönleri bulunmaktadır (Çelik ve Murat, 2014). Ayrıca, göç ülkeler bazında coğrafi bölgeler arasında gelişmişlik düzeyini ve bölgelerin sosyoekonomik farklılıklarını ortaya koyan en önemli unsurlardan biridir. Aşağıda maddeler halinde göçün oluşum nedenleri ve türüne göre şekilleri detaylı bir şekilde açıklanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Göç Nedenleri ve Göç Türleri.

MESAFEYE GÖRE	GÖÇÜN NEDENLERİ			OLUŞUM NEDENLERİ NE GÖRE
1.İç Göç 2.Dış Göç	1. Ekonomik Nedenler 3. Siyasal Nedenler	2. Sosyal Nedenler 4. Çevresel nedenler		1.Gönüllü Göç 2.Zorunlu Göç
SÜRESİNE GÖRE	ÇEKİCİ FAKTÖRLER	İTİCİ FAKTÖRLER	İLETİCİ FAKTÖRLER	YÖNÜNE GÖRE
1.Sürekli Göç 2.Mevsimlik Göç	1- İş İmkanları 2- Eğitim 3- Sağlık 4- Daha İyi Yaşam 5- Güvenli Ortam	1- Nüfus Artışı 2- İşsizlik 3- Geçim Sıkıntısı 4- Savaşlar 5- Toprağın Verimsizleşmesi 6- Doğal Afetler 7- Güvenlik Sorunu	1-Ulaşım Kolaylığı 2- İletişim ve Haberleşme 3-Teknolojik Gelişmeler	1.Kırdan Kente 2.Kentten Kıra 3.Kırdan Kıra 4.Ketten Kente

1.2. MESAFEYE GÖRE GÖÇLER

1.2.1. İç Göçler

İç göçler ülke içinde nüfusun yer değiştirme hareketi olarak tanımlanabilir. Göç veren ve alan bölgeler içerisinde nüfus değişimi sonucunda ülke nüfusu değişmezken göç alan ve göç veren bölge, şehir ve lokasyonların nüfus yoğunluğunda belirli değişiklikler gözlenebilir. Türkiye’de iç göçler genellikle kırsal alanlardan şehirlere doğru gerçekleşmektedir. Kırsal alandan gerçekleşen göç genellikle sanayisi gelişmiş üretim merkezlerine doğru gerçekleşmektedir. Bununla birlikte şehirden şehire göçler de artmaktadır. Kişiler yaşam standartlarının daha düşük ölçekli olduğu küçük şehirlerden eğitim ve çalışma imkanları, sosyal alan ve imkanların daha uygun olduğu şehirlere doğru bir hareketlilik sergilemektedir (Özer,2004’ten akt. Koçak,2012:169).

1.2.2.Dış Göç

Bireyin doğup büyüdüğü ülkeden ayrılarak başka bir ülkeye belirli bir süre dahilinde ya da kalıcı olarak yerleşmesi durumudur. Dış göçün gelişmesindeki birçok neden bulunmakla birlikte bu harekete katılan kişilerin en büyük motivasyonu ise maddi sıkıntılar neticesinde gerçekleşmektedir (Şahin,2010’dan akt. Koçak,2012:172).

1.3. SÜRESİNE GÖRE GÖÇLER

1.3.1 Sürekli Göçler

Kişilerin yaşadıkları yerden kalıcı olarak başka bir yere yerleşmesi olarak tanımlanabilir. Bu şekilde gerçekleşen göçler genellikle daha iyi bir iş imkânı, çevre koşulları vb. gibi gönüllü olarak gerçekleşen sebeplere bağlı olabileceği gibi doğal afetler, siyasi sorunlar gibi zorunlu nedenlere bağlı olarak da gerçekleşmektedir (Koçak,2012:170).

1.3.2.Mevsimlik Göçler

İnsanların yılın belirli dönemlerinde yaşadıkları bölgeden ayrılıp belirli bir süre için başka bölgelere yerleşmesi olayıdır. Yaz aylarında yaylalara çıkan veya belirli bir süre için bulundukları yerlerden dinlenmek ve doğayla iç içe olmak için köylere, kasabalara ve bağ evlerine giden kişiler de bu göç türü içinde değerlendirilebilir. Tarım işçisi olarak çalışan kişilerin de belirli dönemlerde gerçekleştirmiş olduğu yer değiştirme hareketidir. Genellikle iç göç şeklinde gerçekleşen bu hareket bazen dış göç şeklinde de gerçekleşebilir. Asya ve Güney Amerika ülkelerinden bazı Avrupa ve Amerika ülkelerine

bu şekilde dönemsel gerçekleşen g  hareketleri görülebilmektedir (Sağlam,2006’dan akt. Koçak, 2012:170).

1.4. OLUŞUM NEDENLERİNE GÖRE G LER

1.4.1.Zorunlu göçler

Kişilerin istemeden de olsa bulundukları bölgeyi çeşitli nedenlerle terk etmek durumunda kalması durumudur. Çoğunlukla; seller, kuraklık, kıtlık, depremler vb. doğal ve yıkıcı durumlarla gerçekleőirken siyasi sorunlar, savaş, inancsal sorunlar, terör, dengesiz ve hızlı nüfus artışı, bölgesel kalkınmada yetersizlik gibi nedenler de zorunlu g lerde etkin rol oynamaktadır (Barışık, 2020:12-13).

1.4.2.Gönüllü G ler

Bu g  türünde yer alan kişiler hayat koőullarını daha iyi bir duruma getirmek için kendi istek ve ihtiyaçları doğrultusunda yer deėiőtirmektedir. Kişiler yüksek maaő, iyi eğitim, ulaőımda rahatlık, sosyalleőme ihtiyacı gibi nedenlere bağlı olarak bulundukları bölgelerden ayrılmaktadır (Barışık, 2020:12).

1.5. YASAL OLUP OLMAMASINA GÖRE G  TÜRLERİ

1.5.1.Yasal Güç

Her  lke kendi yasaları ve uluslararası düzenlemelerle göçmenlerin sahip olması gereken belge ve karőılaması gereken statüler belirlemektedir. Kendi  lkesi dışına seyahat veya kalıcı bir şekilde yerleőmek isteyen kişiler gidecekleri ülkenin istediği belge ve düzenlemeleri karőılamak durumundadır. Kişilerin kendi ülkelerinden başka ülkelere seyahat ederken yasalara uygun belge ve kanun düzenlemelerine uyarak vize, pasaport ve benzeri gerekli belge ve dokümanlarla başka ülkelere giriőı olarak tanımlanır. Nihai durakları olan ülkeye gitmek için kullanılan belgeler ayrıca transit olarak geçilen ülkelerde de gereklilik teşkil etmektedir (Barışık, 2020:4)

1.5.2.Yasal Olmayan G 

Ülkelerin istediği belirli belgelere bağlı kalmaksızın bireylerin kendi ülkelerinden başka ülkelere kanunlar dışında gerçekleştirdiği g  hareketidir. Bu g  türünde birçok risk bulunmaktadır. Kanun dışında çalışan veya yerleşen kişiler ekonomik, güvenlik ve sosyal açıdan risk oluşturmaktadır. Kişinin gittiği ülke açısından risk oluőturan durumlar dışında yasa dışı göç eden bireyler açısından da olumsuzluklar teşkil etmektedir. Bulunduğu ülkenin sağlık, sosyal güvenlik, eğitim ve kiő haklarından yoksun olarak

çalışmak ve yaşamak durumunda kalan göçmenlerin sıkıntıları oldukça büyük bir sorun oluşturmaktadır. Günümüzde çoğu Afrika, Güney Amerika ve Asya ülkelerinden gerçekleşen yasa dışı göçlerde göçmenler sıkıntılı süreçlerden geçmektedir. Özellikle deniz yolu ile gerçekleşen yasa dışı göçlerde birçok can kaybı yaşanmaktadır.

1.6. YÖNÜNE GÖRE GÖÇLER

1.6.1.Kırdan Kente Göç

Bireylerin kırsal yerleşim yerlerinden kentlere yaptıkları yer değiştirme durumudur. Kişiler iş imkanları ile buna bağlı oluşan yetersiz gelir, sağlık ve eğitim hizmetleri gibi ihtiyaçların karşılanmakta zorlanması, tarımda makineleşme, sulama imkânı azlığı, miras yolu ile elde edilen toprakların küçük ve kazanç elde etmek için yetersiz kalması gibi nedenler ile bu göç hareketine katılmaktadır (Barışık, 2020:14).

1.6.2.Kentten Kıra Göç

Hayatları boyunca çalışmış yeterli kazanç sağlamış veya emekli olmuş bireylerin gerçekleştirdiği göç hareketidir. Şehir hayatından ve karmaşasından uzak bir şekilde hayatlarına devam etmek isteyen kişiler çoğunlukla sahil kasabaları veya akraba ve tanıdıklarının bulunduğu kırsal yerleşim yerlerine göç etmektedir (Barışık, 2020:14).

1.6.3. Kentten Kente Göç

Türkiye’de kentten kente göçler 1950’li yıllardan daha önceye uzanmaktadır. Kentten kente gerçekleşen göçler kırdan gerçekleşen göçlerle kıyaslandığında birçok farklı etmenin araya girdiği daha karmaşık bir süreçtir. Ülkemizde kırsal yer değiştirmeler sonlanırken, kentler arası içgöç olgusu artış göstermektedir. Şehirlerin çekici unsurları arttıkça görece daha küçük olan Anadolu şehirlerinden göç almaları kaçınılmaz bir hale gelmektedir (İçduygu ve Sirkeci, 1999: 253).

1.7. GÖÇÜN NEDENLERİ

1.7.1. Ekonomik nedenler

Göç motivasyonları içerisinde en yüksek orana sahip olanı ekonomik nedenlere bağlı göçlerdir. Kişilerin ekonomik durumu, hükümetlerin ekonomi planları iş imkânı, enflasyon, eğitim düzeyleri, gelecek planlarına bağlı olarak göçün yönü ve şekli değişiklikler göstermektedir. Bu bağlamda kişiler ekonomik olarak daha iyi şartlara sahip olduğunu düşündükleri ülke ve bölgelere doğru bir göç hareketi başlatmaktadır. (Black vd., 2011). İçduygu ve Sirkeci (1999)’ ye göreyse göç, ekonomik ve toplumsal

süreçlerden beliren bir olgudur. Bu bağlamda göç bir sonuçtan daha çok bir nedendir. Göç tek başına toplumsal ve ekonomik çeşitlenmeye katkı sağlayan bir unsurdur.

1.7.2. Sosyal nedenler

Bu göç türü bireylerin içinde yetiştirildiği kültür, davranış, beklenti, eğitim vb. değişkenleri içermektedir. Aynı zamanda sosyal medyanın gelişimi ülkelerin tanıtımı konusunda görsel destek sağlamaktadır. Sosyal faktörleri etkileyen en önemli unsurlardan bir diğeri ise göçmenlerin varış noktası durumunda olan lokasyonlardır. Buna bağlı olarak bireyler etkilendikleri veya merak ettikleri lokasyonlara gitme ve yerleşme isteği duyabilmektedirler (Black vd., 2011).

1.7.3.Siyasal nedenler

Raleigh (2011)' e göre göç hareketini doğrudan etkileyen unsurların içerisinde en önemli olanlarından biri de çatışma ve bundan kaynaklanan huzursuzluk halidir. Çatışmalara bağlı olarak bölgede meydana gelen güvenlik, ekonomi vb. ile ilişkili dengesizlikler kişiyi yer değiştirmeye yöneltmektedir. Yaşanan çatışmalar kişilerin göç yollarını belirlemekte ve bireysel veya topluluk halinde göç hareketini başlatmaktadır. Bu yer değiştirme hareketi kimi zaman geçici olmakla birlikte kimi zaman da kalıcı olarak gerçekleşmektedir. Çatışma bölgelerinden kaçan bireyler yasal yollar ile farklı bölgelere göç ederken bazı aşırı durumlarda yasa dışı olarak da yer değiştirmektedirler.

1.7.4.Çevresel Nedenler

Kişilerin yaşamlarını devam ettirdikleri bölgeler barınma, yiyecek, hayatın devamlılığı ve kültür gibi birçok alanda önem teşkil etmektedir. Bireylerin çeşitli ihtiyaçlarına cevap veren bölgeler zaman zaman doğal afetler vb. etkilere maruz kalmakta ve çevreyi kısa veya uzun vadelere etkisi altına almaktadır. Örneğin; depremler, tsunamiler, kuraklık, sel baskınları, volkanik patlamalar ve salgın hastalıklar yer değiştirmeye neden olan başlıca etkenlerdir. Bu yer değiştirmeler kısa süre ve kısa mesafeler arasında gerçekleşebileceği gibi tetikleyici etkilere bağlı olarak uzun süre ve mesafelere de yayılabilmektedir. Çoğu durumlarda felaketten etkilenen kişiler kısa zaman sonra geri dönme eğiliminde olsalar da yaşanan felaketin boyut ve etkilerine göre kimi zaman uzun vadelere dönmezlerken kimi zaman ise kalıcı olarak bölgeyi terk edebilmektedirler (McLeman, 2011).

1.8.CUMHURİYET DÖNEMİ GÖÇ TARİHİ

Türkiye, Cumhuriyet'in ilanından önce ve sonra farklı nedenlere bağlı olarak gerek yurtdışı gerekse yurt içi birçok göç hareketine şahit olmuştur. Bu göçlere örnek olarak;

30 Ocak 1923 tarihli “ Türk Rum Ahali Mübadelesine İlişkin Sözleşme ve Protokol” ile karşılıklı göç gerçekleşmiştir. Yapılan sözleşmeyle Yunanistan ve Türkiye'nin birkaç bölgelerinde yaşayanlar hariç kalan Rum ve Müslümanlar göç ettirilmiştir (Sarınay, 2011: 351-387). 1934 sonlarında ise Batı Trakya'da yaşayan Türkler ekonomik sorunlar, bölgedeki Türk nüfusun azaltılmasına yönelik Bulgaristan hükümetinin plan ve uygulamaları, Türklerin mallarının tahribi ve çalınması vb. nedenlerle Türk nüfusu anavatana göç etmiştir (Altuğ, 1991:110).

Romanya sınırları içerisinde yaşayan Türkler hükümetin demografik düzenlemeleri ile bölgeye yerleştirilen Romenlere topraklarından bir kısmını vermek durumunda bırakılması ve ekonomik zorluklar gibi birçok sorun yaşamışlardır. Yaşanan bu ve benzeri sorunlar sonucunda 1923-1933 yılları arasında 33.852 Türk kökenli birey Türkiye'ye göç etmiştir (Öksüz, 2010: 181).

1923-1933 yıllarında ise Yugoslavya'da yaşayan toprak sahibi Türklerin topraklarına el konulması, vergilerde haksız artış, sosyal ve kültürel baskılar Türklerin göç etme nedenleri arasında yer almaktadır. Bu gelişmelere bağlı olarak 11 Temmuz 1938 tarihinde Türk kökenli kişilerin göçüne yönelik bir anlaşma imzalanmış ve 1938 yılı kasım ayına kadar yürürlükte kalmıştır (Yıldırım, 2015: 4095-4102).

Bulgaristan'da yaşayan Türkler üzerinde 1923 yılında başlayan baskıların artarak sürmesi sonucunda Türkiye'ye göçler başlamıştır. Başlayan göçün düzenlenmesi için 18 Ekim 1925'te Türk-Bulgar İkamet Sözleşmesi imzalanmıştır.

Sözleşmeye göre;

- Göç eden kişiler taşınabilir mallarını yanlarına alabilecek
- Taşınamaz mallar kişilerin kendi belirledikleri ücret ve koşullara uygun olarak satılabilecek
- Türklerin istekleri doğrultusunda gerçekleşecek göçe engel olunmayacaktı.

Yaşanan göç sonrası Türkiye'ye göç eden Türklere dönemin şartlarına uygun olarak iş imkânı ve iskanlarına yönelik çalışmalar yapılmıştır. 1934-1939 yılları arasında Türkiye ve Bulgaristan arasında 97.181 kişi yer değiştirmiştir (Sarınay, 2011: 357).

1960'a kadar Türkiye'den yurt dışına gerçekleşen göçlerin büyük bir kısmı gayrimüslimlerden oluşmaktaydı. Örneğin; İsrail Devleti'nin temellerinin atıldığı yıllarda Türkiye'de yaşayan Yahudi kökenli kişiler İsrail'e doğru bir göç hareketi başlatmışlardır. 1960 yılına gelindiğinde ise yapılan anlaşmalar neticesinde Avrupa'ya işçi göçleri başlamıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında ağır sanayi hamleleri ile sanayileşmenin hız kazandığı Almanya; İtalya (1955), İspanya (1961), Yunanistan (1961), Türkiye (1961), Fas (1963), Portekiz (1964), Tunus (1965) ve Yugoslavya (1968)'dan işçi talebinde bulunmuş ve sonucunda Almanya ile iş gücü göçü anlaşması imzalanmıştır (Adıgüzel, 2010:99). Anlaşma 12 adet maddeden oluşmaktadır. Resmi adı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşçilerinin Almanya'da İşe Yerleştirilmelerine Dair Anlaşma" olan bu anlaşma Türkiye'nin yurt dışına işçi gücü göndermesine yönelik yapılan ilk anlaşma olarak kayıtlara geçmiştir. Batı Avrupa ülkelerinin işçi alımını durdurduğu 1973-1974 yılları itibarı ile Türkiye'den Avrupa'ya işçi gönderimi yapılmamaktadır. Almanya ile yapılan anlaşma sonrasında Avrupa'da yer alan ve iş gücüne ihtiyaç duyan birçok ülke ile benzer anlaşmalar imzalanmıştır. Bu ülkeler arasında; Fransa, Hollanda, Belçika, Avusturalya, Danimarka, İsviçre yer almaktadır. Başlayan bu yer değiştirmeler 1970-1980'de de aile birleşmesi ve yapılan evliliklerle devam etmiş ve şekillenmiştir (İçduygu ve Sirkeci, 1999:250). Türkiye'den Almanya'ya gerçekleşen göçler:

- 1961'de başlayıp ekonomik buhran sonrasında işçi göçünün durdurulmasını içeren işçi göçü
- 1973' de gerçekleşen sosyal göç
- 1974 aile birleşimi
- 1980'de Türkiye içinde yaşanan siyasal karışıklıklarla birlikte Avrupa'ya kaçanların gerçekleştirdiği siyasal göç
- 1982'den sonra ise aile kurma yolu gerçekleşen göçler
- 1990 sonrasında yasadışı ve iltica ile gerçekleşen göçler şeklinde gruplandırılabilir (Adıgüzel, 2010: 100).

İKİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMA ALANI, COĞRAFİ ÖZELLİKLERİ VE NÜFUSUNA İLİŞKİN BULGULAR

1.ÇALIŞMA SAHASININ YERİ VE ÖNEMİ

1.1. EMİRDAĞ İLÇESİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

Afyonkarahisar İline bağlı olan Emirdağ İlçesi İç Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Sakarya Bölümü içinde yer almaktadır. İlçe sınırları içinde bulunan Emirdağlı Ege Bölgesi ile İç Anadolu Bölgesi arasında sınır oluşturmaktadır (Şekil 1). İlçe yüz ölçümü 2.050 km²'dir. Emirdağ genel olarak hafif engebeli düz arazilerden oluşmaktadır. İlçe arazileri yükseltisi güney yönünde gidildikçe artış göstermektedir. İlçenin 10 adet merkez mahallesi bulunmaktadır. En kalabalık nüfusa sahip merkez mahallesi ise 5618 kişi ile İncili Mahallesi iken en az nüfusa sahip mahallesi ise 541 kişi ile Yeni Kaçerli Mahallesi'dir.

Tablo 2. 2016 Yılı Emirdağ İlçesi Merkez Mahalleleri Nüfusu.

Merkez Mahalleler	Nüfus (2016)
Çilli Mah.	1642
Cumhuriyet Mah.	1461
Eski Kacerli Mah.	1404
İncili Mah.	4091
İnkılap Mah.	2945
Karşıyaka Mah.	1656
Menderes Mah.	1657
Yenidoğan Mah.	1919
Yeni Kacerli Mah.	546
Yeni Mah.	1369

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Sayım Sonuçları.

Tablo 3. 2022 Yılı Emirdağ İlçesi Merkez Mahalleleri Nüfusu.

Merkez Mahalleler	Nüfus (2022)
Çilli Mah.	1831
Cumhuriyet Mah.	1738
Eski Kacerli Mah.	1579
İncili Mah.	5618
İnkılap Mah.	3531
Karşıyaka Mah.	1890
Menderes Mah.	1739
Yenidoğan Mah.	2288
Yeni Kacerli Mah.	541
Yeni Mah.	2223

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Sayım Sonuçları.

Emirdağ İlçesi çevresinde yer alan il merkezlerine yakın bir konumda kurulmuştur. Konum özelliği itibari ile ulaşım kolaylığı ilçeye avantaj sağlamakta ve Emirdağ İlçesi bir geçiş alanı görevi görmektedir. İlçede genel itibarı ile tarım ve hayvancılık ağırlıklı geçim kaynaklarıdır. Çiftçilik yapılan bölgelerde tahıl ürünlerinden; yulaf, buğday, arpa vb. ürünler başta olmak üzere patates, şeker pancarı, ayçiçeği, mısır gibi su ihtiyacı görece fazla olan ürünler de yetiştirilmektedir. Ancak Emirdağ’ da tarım yapılan bölgelerde sulama imkânının kısıtlı olması ilçe tarımı üzerinde negatif etkiler yaratmaktadır. Tarıma elverişli alanlar da açılan su kuyuları ile tarım arazilerinin sulama sorunu giderilmeye çalışılmaktadır. İlçede hayvancılık mera alanlarında ve hayvanların otlaması için elverişli olan bölgelerde yayılış göstermektedir (Köktepe, 2008: 42).

Tarım ve hayvancılığa ek olarak ilçeye yaz aylarında tatil amaçlı gelen gurbetçilerin ilçe ekonomisi üzerindeki etkileri de oldukça yüksektir. Cumhuriyet Tarihinde Emirdağ, Avrupa ülkelerine çok sayıda göçmen vermiştir. İlçeden Belçika'ya

göçü başlatan ilk kişi aslen Karacalar köyünden olan Ahmet ÖZTÜRK' tür. Kendisi Avrupa'ya işçi olarak yerleştikten sonra akrabalarına davet mektupları göndererek onları da Belçika'da çalışmaları için davet etmiştir. Daha sonrasında ise Avrupa'da çalışan bireylerin ekonomik olarak daha iyi bir seviyeye geldiğini gören Emirdağ köylerinden ve merkez ilçeden çok sayıda kişi nüfus hareketlerine katılmıştır. Dolayısıyla Belçika başta olmak üzere diğer Avrupa ülkelerine doğru bir yer değiştirme hareketinin temelleri atılmıştır. Günümüzde aslen Emirdağlı olup Avrupa'ya yerleşen çoğu birey Belçika'da yaşamlarını devam ettirmektedir (Köktepe, 2008: 98-100).

Resim 1. İşçileri Belçika' ya Götüren THY Uçağı.

Gurbetçiler yoğun olarak Emirdağ' a haziran, temmuz ve ağustos ayları olmak üzere yaz döneminde gelmektedirler. Bu dönemde ilçe pazarının kurulduğu salı günü başta olmak üzere ilçede ekonomik olarak bir hareketlilik yaşanmaktadır. Gurbetçiler tekstil alışverişi başta olmak üzere birçok ihtiyaçlarını bu pazardan sağlamaktadır. Özellikle nişan, düğün vb. kutlamaların büyük oranda yapıldığı haziran, temmuz ve ağustos ayları başta olmak üzere ilçe esnafı önemli gelirler elde etmektedir. Yine Salı Pazarı içerisinde yer alan Yoğurt Pazarı gurbetçiler için önem taşımaktadır. Katmer, süt

ürünleri, erişteler gibi çeşitli yöresel ürünlerin satışının gerçekleştirildiği Yoğurt Pazarı hem gurbetçiler hem de yöre halkı için önemli bir alışveriş noktası görevi görmektedir.

Resim 2. Emirdağ Uzun Çarşısı.

Kaynak: Sarier, 2024.

Resim 3. Emirdağ Yoğurt Pazarı.

Kaynak: Sarier, 2024.

Özellikle gurbetçiler ilçenin inşaat sektöründe de etkili olmaktadır. Bu etkilere bağlı olarak ilçede çok sayıda inşaat üzerine faaliyet gösteren iş yerleri bulunmaktadır.

Yaz aylarında yapılaşmaya bağılı olarak Emirdağ geneli bir şantiye görünümü almaktadır. (Köktepe, 2008: 42). İlçe merkezin de birçok apartman, müstakil ev vb. yapılaşmaların oranı oldukça fazladır. Başlayan göçlerle beraber ilçede çeşitli değişimler gerçekleşmiştir. Zamanla ekonomik açıdan daha iyi bir hale gelen göçmenler ilçeye yatırım yapmaya başlamışlardır. Bunların başında iş yeri açma, yeniden tarıma yönelme ve en önemlisi inşaat sektörü gelmektedir. Türkiye’ ye geldiklerinde Belçika’ da bulamadıkları genellikle yöreye ait yiyecekler ya da daha ucuz gördükleri kıyafet vb. eşyaları Emirdağ içerisindeki dükkân ve pazarlardan almaları da yazın ekonomide bir hareketliliğe neden olmaktadır. Avrupa’ da uzun yıllar çalıştıktan sonra ekonomik açıdan iyi duruma gelen Emirdağlılar memleketlerine ev yaptırmak istemiş ve bu durum inşaat sektörünü geliştirmiştir. İlçede birbiriyle rekabet eden inşaat firmaları bulunurken inşa edilen evler de gösteriş açısından birbirleriyle yarışır duruma gelmiştir. Buna bağılı olarak ilçenin en ücra köy ve kasabalarında özenle inşa edilmiş müstakil evler ve çok katlı aile apartmanları görülebilir bir duruma gelmiştir. Gurbetçiler bu evleri sadece içerisinde yaşamak için değil yatırım için de kullanmaktadır. Alınan veya inşa ettirilen evlere ek olarak İlçe merkezinde apartman, iş yeri, küçük dükkân vb. yerler almış ya da yaptırmışlardır. Gurbetçiler Emirdağ’ın gelişmesini istediklerini ancak yatırım için son zamanlarda Eskişehir ya da Afyonkarahisar’ı tercih ettiklerini ve bu yatırımı çevre yerleşim merkezlerindense kendi ilçelerine yapmak istediklerini belirtmektedirler. Aldıkları evleri yaz aylarında geldiklerinde kalmak ve ailelerine vermek ya da yatırım amaçlı almaktadırlar. Yatırım için alınan evlerin kiraya verildiği kiradan elde edilen geliri ise banka hesabında biriktirip tatil için Emirdağ’ a geldiklerinde kiradan elde ettikleri birikimlerini memleketlerinde geçirdikleri tatil boyunca kullanmaktadırlar. Ayrıca kiraya verilen bu evlerin gelirlerinin Emirdağ’da yaşayan ailelerine gelir kaynağı olarak verdikleri de görülmektedir.

Resim 4. Davulga Kasabası, İncik Mahallesi'nde Bir Gurbetçi Evi.

Kaynak: Sarier, 2024.

Emirdağ'a ev yaptırmak ya da yatırım amaçlı ev satın almak isteyen gurbetçilerin etkisi ile ilçe mekânsal olarak genişlemeye ve büyümeye başlamıştır. Emirdağlı gurbetçilerin bu istekleri ilçe ekonomisinde olduğu kadar ilçenin görünümünde de kendini göstermiştir. Google Earth Pro'dan elde edilen uydu görüntülerinde (2007-2024) de ilçe merkezinin mekânsal olarak çevresine doğru genişlemesi açık bir şekilde görülmektedir (Şekil 2-5). Bu mekânsal değişim Eskişehir-Konya Yolu üzerinde yer alan ve hızlı yapılaşmaya uygun araziler yönünde ve şehrin çeperinde bulunan açık alanlar da gerçekleşmiştir.

Resim 5. Emirdağ İlçe Merkezi (2007).

Kaynak: Google Earth Pro.

Resim 6. Emirdağ İlçe Merkezi (2021).

Kaynak: Google Earth Pro.

Resim 7. D-675 Eskişehir-Konya Yolu Çevresi Şehrin Gelişme Alanı (2007).

Kaynak: Google Earth Pro.

Resim 8. D-675 Eskişehir- Konya Yolu Çevresi Şehrin Gelişme Alanı (2021)

Kaynak: Google Earth Pro.

Emirdağ ilçesinin 1927 yılında yapılan ilk genel nüfus sayımında ilçenin toplam nüfusu 44.376 olarak tespit edilmiştir. Bu tarihten itibaren ilçe nüfusu genel nüfus sorgulamalarına göre yıllar içerisinde pozitif ve negatif yönlü olarak değişiklikler göstermiştir. İlk nüfus sayımının yapıldığı 1927 yılında 44.376 olan ilçe toplam nüfusu 1965 yılına kadar büyümeye devam etmiş ve 1965'te 74.808 kişiye ulaşarak en büyük

nüfus toplamına ulaşmıştır. 1935 yılı Emirdağ İlçesi nüfusu toplam 33.773 kişiden oluşmakta ve bu dönemde nüfusun %87,4 olan kırsal nüfusu kentsel nüfusun çok daha üzerinde seyretmiştir. 1940 yılı ilçe nüfusuna bakıldığında ise kent nüfusu 4857 (%13,1) iken, kırsal nüfus 32298 (%86,9) civarındadır. 1940 yılı itibari ile ilçede kırsal nüfus azalmaya başlarken kentsel nüfus artmaya başlamıştır. 2000 yılına kadar kentsel nüfus oranı artmaya devam etse de kırsal nüfus kentsel nüfustan daha yüksek olarak belirlenmiştir. 1965 yılı sonrasında ise işçi göçlerinin hız kazanması, aile birleşimi, evlilik yoluyla göçler vb. etkilerle birlikte ilçe nüfusu azalmaya başlamıştır (Tablo 4).

Tablo 4. 1935-2000 Yılları Emirdağ İlçesi Merkez ve Köy Nüfusları.

Yıllar	Kent Nüfusu	Oran %	Kırsal Nüfus	Oran %	Toplam Nüfus
1935	4727	12,6	29526	87,4	33773
1940	4857	13,1	32298	86,9	37155
1945	5491	13,5	35036	86,5	40527
1950	6240	14	38335	86,0	44575
1955	7439	15,1	41701	84,9	49140
1960	10069	18,3	44892	81,7	54961
1965	10914	18,5	48041	81,5	58955
1970	12559	20,7	48156	79,3	60715
1975	13184	23,4	43138	76,6	56322
1980	14733	27,7	38502	72,3	53235
1985	17289	31,6	37346	68,4	54635
1990	21144	38	34494	62,0	55638
2000	20508	43,3	26888	56,7	47396

Kaynak: DİE Genel Nüfus Sayım Sonuçları.

Tablo 5. 1935-2000 Yılları Emirdağ İlçesi Kadın-Erkek Nüfusu.

Yıllar	Erkek Nüfus	Kadın Nüfus
1935	15,750	17,429
1940	17,463	19,411
1945	19,652	20,708
1950	*	*
1955	23,616	25,255
1960	27,213	27,535
1965	28,715	30,102
1970	29,153	31,543
1975	28,264	28,058
1980	27,806	25.477
1985	27,024	27.601
1990	27,697	27.941
1997	*	*
2000	22,832	24.564

Kaynak: DİE Genel Nüfus Sayım Sonuçları.**Tablo 6. 2007-2023 Yılları Emirdağ İlçesi Merkez ve Köy Nüfusları.**

Yıl	Erkek-Köy	Kadın-Köy	Toplam
2007	12333	11968	24301
2009	11199	11396	22595
2011	10600	10699	21299
2013	9841	10018	19859
2015	9003	9142	18145
2017	8940	8981	17921
2019	9278	9024	18302
2021	10365	9992	20357
2023	10656	10038	20694

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Sayım Sonuçları.

Emirdağ'da yaşanan nüfus azalmasına bağlı olarak özellikle ilçe kırsalında büyük ölçüde negatif etkiler meydana ve bazı köyler tamamen boşalırken bazı köylerde ise nüfus tekli hanelere düşmüştür. Bu dramatik nüfus azalmasına bağlı olarak birçok köy okulu kapanmış ve köylerde yaşayan birkaç öğrenci ise taşınmalı eğitimle çevre köylerde ya da

ilçe merkezinde eğitim görmeye başlamıştır (YAKAR, 2009:15-16). Resim 5 de yer alan İncik Köyü ilkokulu öğrenci yetersizliğinden dolayı kapatılmıştır. Nüfusun azalması sonucunda kapanan bazı okul, sağlık ocağı vb. gibi binalar bazen hayvan ağılı, tarım deposu ve tarım aletlerinin yerleştirildiği alanlar olarak kullanılmaya başlanmıştır (Resim 6). 2007-2023 yılı TÜİK’ de yer alan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre ilçe merkezi ve köylerde kadın-erkek nüfusu genel itibarı ile birbirine yakın sayılarda seyretmiştir (Grafik 1 ve 2).

Resim 9. Yeterli Sayıda Öğrenci Olmadığı İçin Kapatılan İncik Mahallesi İlkokulu.

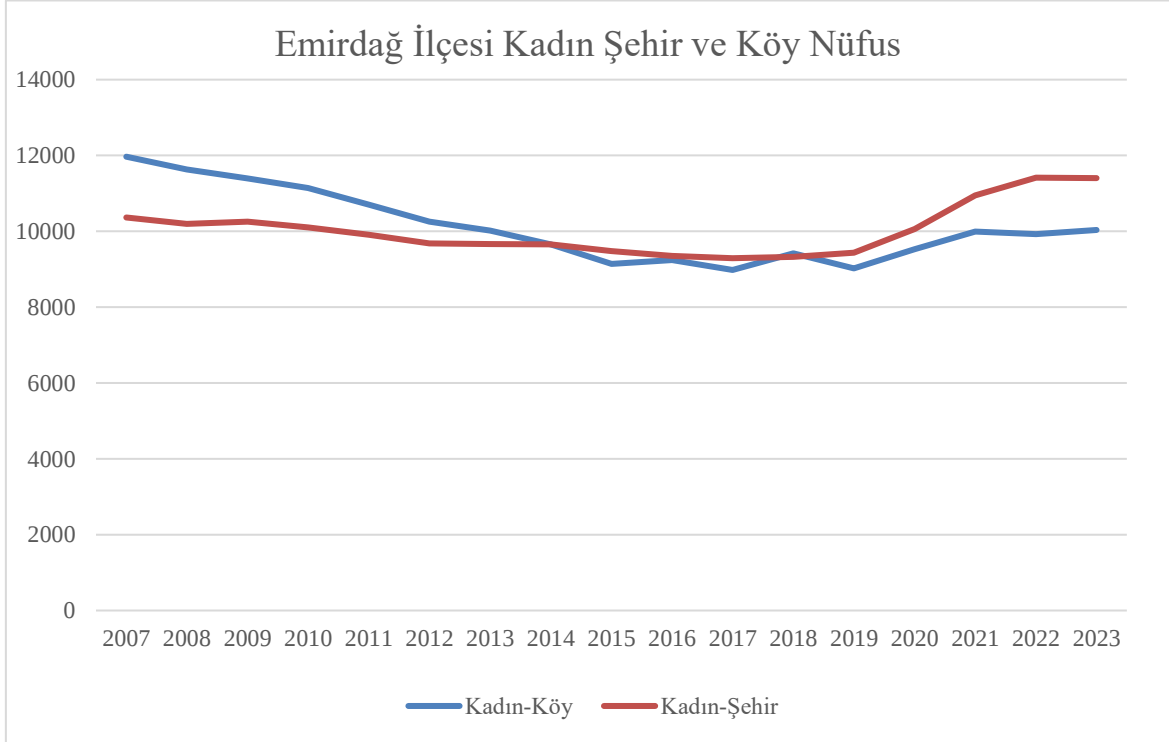
Kaynak: Sarıer, 2024.

Resim 10. İncik Köyü İlkokulu Bahçesine Yerleştirilen Traktör Römorku.

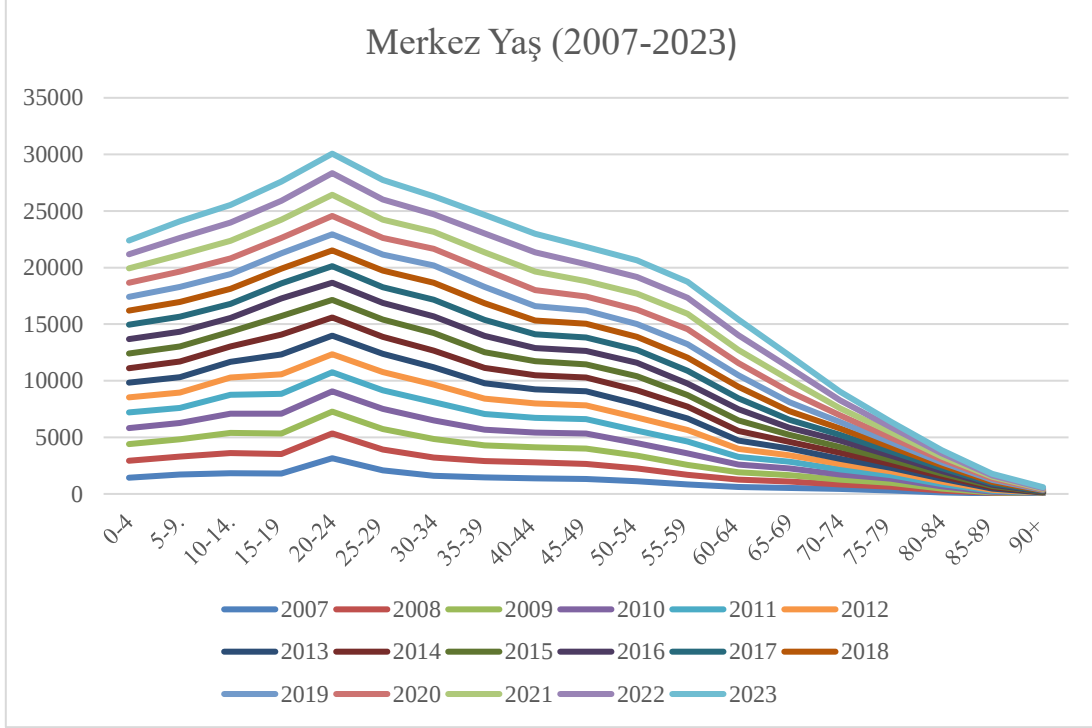
Kaynak: Sarier, 2024.

Şekil 2. Emirdağ İlçesi Merkez Kadın ve Erkek Nüfusu (2007-2023).

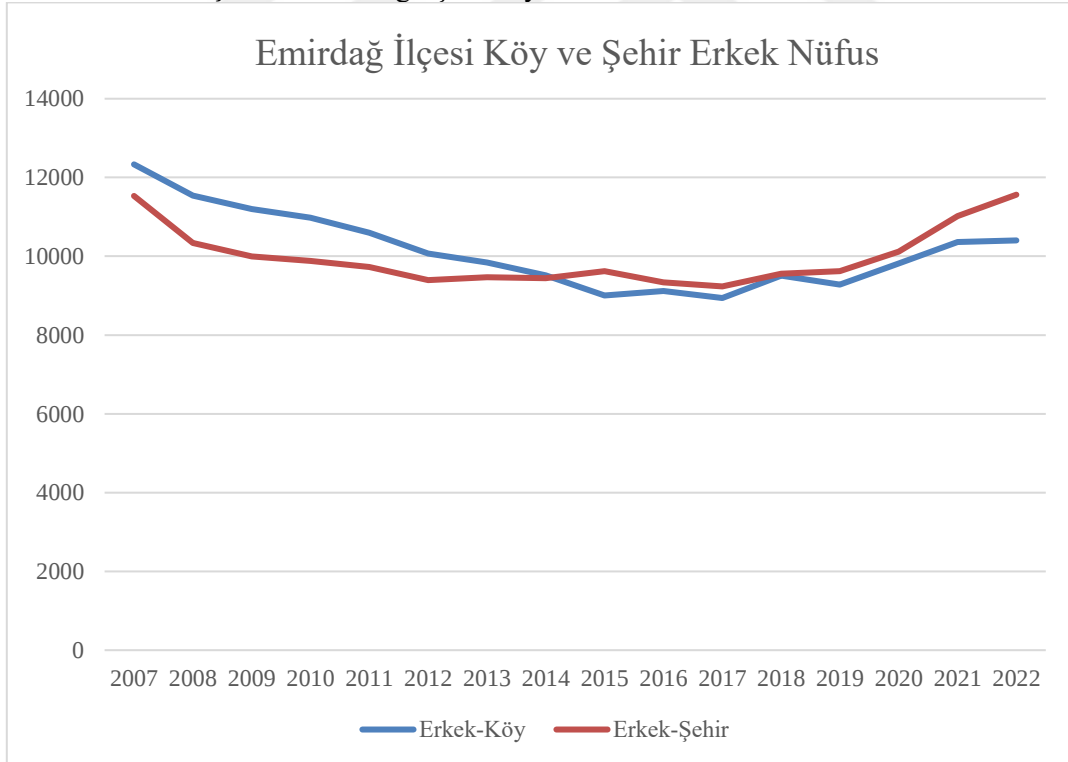
Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Sayım Sonuçları.

Şekil 3. Emirdağ İlçesi Merkez Yaş Grafiği.

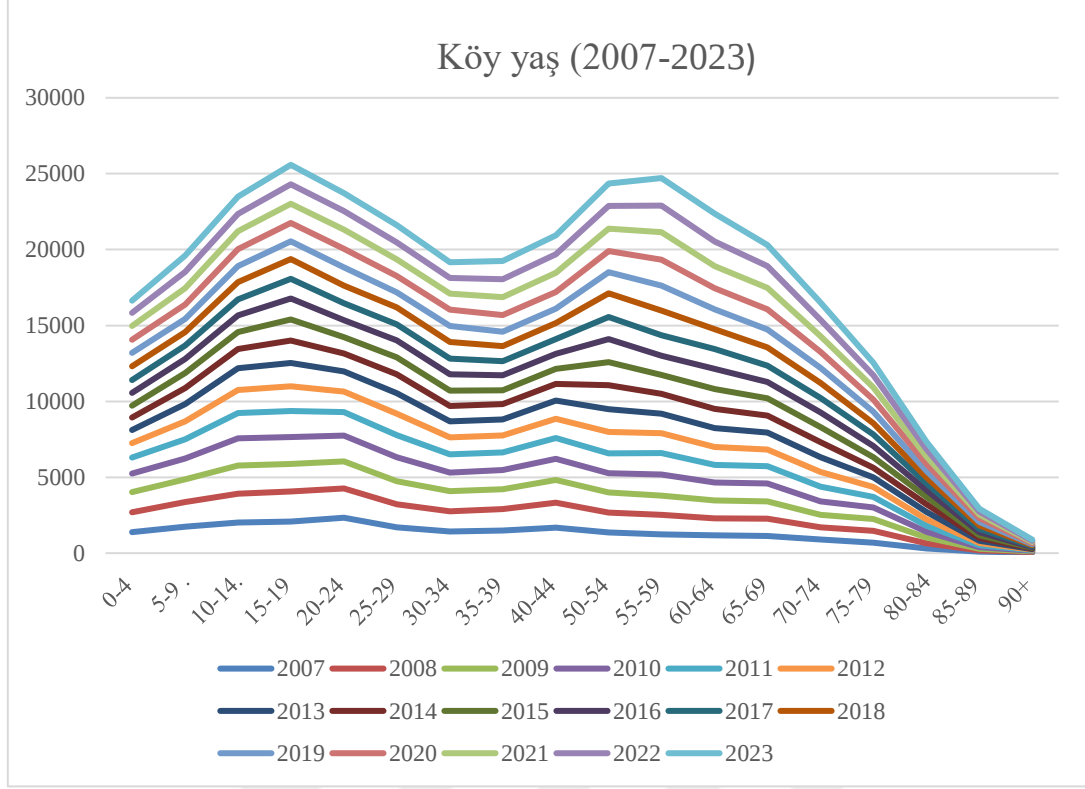
Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Sayım Sonuçları.

Şekil 4. Emirdağ İlçesi Köyleri Erkek ve Kadın Nüfusu.

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Sayım Sonuçları.

Şekil 5. Emirdağ İlçesi Köyleri Yaş Grafiği.

Kaynak:TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Sayım Sonuçları.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMADA YARARLANILAN MATERYAL VE METOD

1.MATERYAL-METOD

Araştırma sahası olarak Afyonkarahisar İline bağlı Emirdağ İlçesi seçilmiştir. 1960'lı yıllarda Avrupa ülkeleri ile yapılan iş gücü anlaşmalarıyla başlayan göç hareketine Emirdağ İlçesinden de katılanlar olmuştur. Göç hareketinin başladığı ilk yıllardan günümüze değin göçmenlerin yaş, cinsiyet, eğitim vb. alanlarda farklılıkları göze çarpmaktadır. Ortaya konulan bu araştırmada ilk olarak literatür taraması yapılmıştır. Hem iç göç hem de dış göç ile ilgili yazılan makale, tez, deneme, kitap, kitap bölümü ve sempozyum bildirileri ana kaynak olarak seçilmiş ve ulusötesi göç literatürü oluşturulmuştur. Emirdağ İlçesi özelinde göç başta olmak üzere nüfus konusunda yazılan makaleler ve tezler sistemli bir şekilde incelenmiştir.

Bu bağlamda yürütülen çalışmalar içerisinde ilk olarak;

Canlı (2007)' Emirdağ Havzası ve Çevresinde Doğal Ortam ile İnsan Arasındaki İlişkiler" adlı yüksek lisans tezi yazmıştır. Bu tez kapsamında Emirdağ'ın beşerî ve ekonomik coğrafyasının yanında ilçenin coğrafi özelliklerini TÜİK verileri ve haritalarla destekleyerek değerlendirmiştir. Tez bölümleri içerisinde ilçenin genel nüfus özelliklerini ve yurt dışına yaşanan göçle birlikte nüfus değişimini yıllar bazında değerlendirmiştir. Sonuç kısmında ise ilçeden yurt dışına doğru yönelen göçlerin ilçe ekonomisine özellikle de hayvancılık faaliyetlerine olumsuz yönde etki ettiğini vurgulamıştır.

İkinci olarak Köktepe (2008) "Emirdağ İlçesinden Belçika'ya Olan Göçler" adlı yüksek lisans tezinde Emirdağ'dan ulusötesine gerçekleşen göçleri Belçika özelinde hem göç eden bireyler hem de göçün gerçekleştiği lokasyonlarda yaşayan kişiler üzerindeki ekonomik, sosyolojik etkileri ve sonuçları ile ele almış yoğun olarak ise göçün ilçe üzerindeki etkilerine odaklanmıştır.

Yakar (2009) "Emirdağ İlçesi Kırsalında Göçün Etkileri, Sorunları ve Çözüm Önerileri" adlı Doktora çalışmasında Emirdağ' da nüfus değişimi ve nüfus değişimiyle kırsalda ne gibi değişimlerin gerçekleştiğini ortaya koymuş ve gelecekte yaşanabilecek çeşitli olumlu ve olumsuz durumlara dair önerilerle çalışmasını şekillendirmiştir.

Yaman (2014) "Göçmen İlişkiler Ağının Ulusötesi Göçe Etkisi: Belçika'daki Emirdağlılar Örneği" adlı araştırmasında nitel verilerden yararlanarak çalışmasını

gerçekleştirmiştir. Yaman, çalışmasının amacı olarak göçmen ilişkilerinin göç ve yerleşme arasındaki bağlantıların belirlenmesi olarak göstermiştir. Bu bağlamda kişiler ile birebir görüşmeler yaparak göçmen ilişkiler ağının göç üzerindeki etkilerini analiz etmiştir.

Akdemir (2023) ise “Türkiye’ de Dış Göç Olgusunun Emirdağlı Gurbetçiler Örneğinde İncelenmesi” adlı yüksek lisans araştırmasında Türkiye genelindeki dış göç olgusunu Emirdağ ölçeğinde incelemiş ve göçmenlerin yurtdışında ve yurt içindeki etkilerini araştırmasına konu edinmiştir.

Planlanan bu çalışmada ise ulusötesi göç bağlamında Emirdağ’da yaşayan bireylerin göçe bakış açısı değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda öncelikle göç verileri TÜİK’ ten elde edilmiş ve bireylerin görüşlerini ortaya koyabilmek için açık uçlu sorulardan oluşan bir görüşme gerçekleştirilmiştir (Ek 1) . Katılımcılardan elde edilen nitel veriler yorumlanmış ve analiz edilmiştir. Gerçekleştirilen görüşmelerde kişilere “Göç sizin için ne ifade ediyor?”, “Gurbetçilerin yurtdışına bakış açınızı değiştirdiğini düşünüyor musunuz?”, “Sizce göçün en temel üç sebebi nedir?” şeklinde sorular yöneltilmiştir. Yapılan görüşmelerden elde edilen sonuçlar SPSS ortamına aktarılmış SPSS ortamında sayısallaştırılarak analiz edilmiş ve tablolar hazırlanmıştır.

Yapılan anketten elde edilen veriler çeşitli grafik verilere dönüştürülerek kişilerin göç motivasyonlarının göçün başladığı ilk yıllara göre farklılık veya benzerliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda ilçe halkı ile birebir görüşmeler yapılmıştır. Anketlerden elde edilen bilgiler doğrultusunda tanımlayıcı ve tablosal bilgiler hazırlanarak bireylerin göçe bakış açıları değerlendirilmiştir. Çalışma sahasının lokasyonu gibi özelliklerin belirtilmesine yönelik ARCGIS ortamında haritalar hazırlanmıştır. Ayrıca TÜİK göç sorgulamalarından elde edilen istatistiksel veriler kullanılarak tablo ve grafikler oluşturulmuştur.

Tablo 7. İç ve Dış Göç Bağlamında Yazılmış Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri.

Yazar	İç ve Dış Göç Bağlamında Yazılmış Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri	YIL
Gürkan, M.	Sosyolojik Açıdan Göç ve Yasadışı Göç Hareketleri	2006
Erdem, A.	1950 Sonrası Türkiye’den Almanya’ya Dış Göçler	2019
Adiller, S.	Ulus-Ötesi Göç ve Evlilik Bağlamında Kadın Göçü: Türkiye’nin Makedonyalı ve Kosovalı Göçmen Gelinleri	2016
Coşkun, E.	Uluslararası Göç Teorilerinde Kadınlar, Batı Avrupa Ülkelerine Göç, Göçmen Politikaları ve Kadın Göçmenlerin Ekonomiye Katkısı	2005
Dalğakıran, E.	Integration Of Migrants in Europe: Role Of Local Authorities And Migrant Associations	2014
Yıldırım, Ş.	Avrupa’ya Göç, Avrupa’nın Göç Politikası ve Batı Avrupa’da İlegal Göçmenlerin İstihdamı	2001
Yaman, G.	Evlilik Yoluyla Afyon-Emirdağ’dan Belçika’ya Gerçekleşen Göçler ve Yaşanan Süreçler	2012

Tablo 8. İç ve Dış Göç Bağlamında Yayınlanmış Makale Örnekleri.

Yazar	İç ve Dış Göç Bağlamında yayınlanmış Makale Örnekleri	Yıl
Adıgüzel, Y.	Diyasporadaki Kimlik Algılamalarına Göç Tipinin Etkisi: Almanya ve İngiltere Türk Toplumlarının Karşılaştırılması	2010
İçduygu, A .ve Sirkeci, İ.	Cumhuriyet Dönemi Türkiye’inde Göç Hareketleri	1999
Pala, F.	Göç ile Gelen Öğrencilerin Eğitim Sorunlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri	2021
Çelik, F.	İç Göçlerin İtici ve Çekici Güçler Yaklaşımı ile Analizi	2006
Oktik, N. ve Değer, F.	Göçmen Kimliğinin Oluşumunda Eğitimin Rolü Üzerine Bir Deneme	2013
Steven Vertovec	Transnationalism And Identity	2001
Karakaya, C.	Avrupa’ya İşçi Göçünde Uyum ve Uyum Sürecinin Kuşaklararası Değerlendirilmesi	2020
Tekin, U.	Avrupa’ya Göç ve Türkiye	2007
İnce, C.	Türkiye Bağlamında Dış Göçler, Eğitim Sorunu ve Toplumsal Konumun Yeniden Üretimi	2016
Küçük, A.	Türk-Alman Sosyoekonomik İlişkilerinde Ulus-Ötesi Göçmenlerin Önemi	2022

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

1.BULGULAR

Çalışma kapsamında Emirdağ ilçesi sınırları içerisinde yaşayan ve sosyodemografik özellikleri farklılık gösteren 160 katılımcıya ulus ötesi göç bağlamında sorular yöneltilerek bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Yöneltilen sorulara katılımcıların verdikleri cevaplar kategorize edilmiş ve analiz edilmiştir. Elde edilen analiz sonuçları ilçede yaşanan göçün boyutunun belirlenmesi ve anlaşılmasına yönelik yorumlarla aktarılmıştır. Kişilerin bireysel görüşleri neticesinde verdikleri cevaplarla ilerde yaşanabilecek yeni göçlerin hangi neden-sonuç ilişkileri ile geliştiği veya gelişebileceği ortaya konulmuştur.

1.1. KATILIMCILARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Yapılan çalışma kapsamında demografik özelliklerin dışında 10 açık uçlu sorudan oluşan ankete Emirdağ İlçesi'nde yaşayan 160 birey katılmıştır. Katılımcılar farklı yaş cinsiyet ve eğitim düzeyinde olmakla birlikte sosyoekonomik statüleri de farklılık göstermektedir. İlçe halkının ulus ötesi göç, göçün sebepleri ve sonuçlarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesine yönelik ankete katılan katılımcıların toplam sayısı 160'tır. Katılımcıların eğitim seviyesi değerlendirildiğinde ilköğretim, orta öğretim ve üniversite düzeyinin yanında lisansüstü düzeyde katılımcıların da olduğu görülmektedir. Katılımcıların 22'si ilköğretim, 76'sı lise, 59'u üniversite ve 3'ü lisansüstü düzeydedir. Katılımcıların yaşları incelenecek olursa en genç katılımcı 16 yaşında en yaşlı katılımcı ise 63 yaşındadır. Tüm katılımcıların yaş ortalaması 23,50'dir. Diğer taraftan katılımcıların medeni durumları incelendiğinde 120'si bekar, 40'nın ise evli bireylerden oluştuğu görülmektedir. Bunun yanında 88'i erkeklerden oluşurken 72'si kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların yaş ve eğitim ve diğer gruplarının toplam sayılarının homojen olarak dağılmamasının ana nedeni belirli yaş gruplarının aynı ortamda bulunması ve anketin uygulanmasının daha avantajlı ve kolay olması ayrıca genç nüfusun göçe bakış açısının belirlenmesinin çalışmanın sonucu açısından daha sağlıklı sonuçlar doğuracağını düşünülmesinden kaynaklanmaktadır. Tüm katılımcıların demografik özellikleri ayrıntılı olarak verilmiştir (tablo 9). Hazırlanan anket yoruma ve açık fikir belirtmeye yönelik sorularla gerçekleştirilmiştir. Tüm katılımcılar ankette yer alan demografik bilgilerinin yanında göçle ilgili açık uçlu anket sorularını da cevaplamışlardır.

Tablo 9. Anket Katılımcılarının Yaş, Cinsiyet ve Eğitim Durumları.

Yaş Grupları	16-20	71
	20-29	61
	30-39	17
	40-49	4
	50-60	5
	60+	2
Cinsiyet	Erkek	88
	Kadın	72
Eğitim	İlkokul	22
	Lise	76
	Üniversite	59
	Yüksek Lisans	3
Medeni Hal	Evli	40
	Bekar	120

1.2. UYGULANAN ANKET VE ANALİZ SONUÇLARI

Anket esnasında katılımcıların göç kavramını nasıl anladıklarını ölçmek amacıyla ulusötesi göçe bakış açısını ortaya koymak adına göç terimleri ile ilgili birbirinden farklı sorular her katılımcıya yöneltilmiştir. Katılımcıların göç kelimesini nasıl yorumladığını ölçmek amacıyla “Göç kelimesi sizin için ne ifade ediyor?” şeklinde yöneltilen soruya tüm bireyler cevap vermişlerdir. Verilen cevaplar incelendiğinde “yer değiştirmek” ve “gurbet” kavramları ön plana çıkmakta ya da buna benzer kelimelerle göç kavramı ifade edilmiştir. Bu doğrultuda tüm cevaplar yer değiştirmek ve gurbet başlığı altında kategorize edilerek SPSS programına işlenmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre bu soruya cevap veren 160 kişiden 131’i (%81,9) göçü yer değiştirmek şeklinde, 29’u (%18,1) ise gurbet şeklinde cevaplamıştır. Bu doğrultuda ilçede göçe bir yer değiştirme ya da nüfus hareketliliği olarak bakıldığını gözler önüne sermektedir.

Tablo 10. Anket Soru1 SPSS Analizi.

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Yer değiştirmek	131	81,9	81,9	81,9
Gurbet	29	18,1	18,1	100,0
Total	160	100,0	100,0	

Sorulardan bir diğeri ise katılımcıların bakış açısıyla göçün temel sebebini ya da sebeplerini ortaya çıkarmaya yöneliktir. Katılımcılara doğrudan “Sizce göçün en temel üç sebebi nedir?” şeklinde bir soru yöneltilmiş ve bu soruya katılımcıların hepsi yanıt vermiştir. Verilen cevaplar” savaş, ekonomi, eğitim, refah, eş durumu, iş imkânı, doğal afetler, iklim, salgın, sağlık ve tedavi imkânı” şeklinde kategorize edilmiştir. Bu temalar ve göç sebepleri analiz edildiğinde katılımcıların %28,8’i ekonomiyi göçün en temel sebebi olarak ifade etmişlerdir. Devamında ise sırasıyla %18, 2 ile refah, %15,8 iş imkânı, %11,4 savaş, %9,2 eğitim, %8,6 eş durumu, %3,7 sağlık ve tedavi imkânı, %3,2 iklim ve son olarak %1,1 ile doğal felaketleri göçün sebepleri olarak belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre ülkemizde 1950’li yıllardan itibaren hem ülke içine hem de ülke dışına yönelik yaşanan nüfus hareketlerinin temel sebebi olarak ekonomi ön plana çıkmaktadır. Ayrıca 1961 yılından itibaren Batı Avrupa ülkeleri ile yapılan anlaşmaların iş gücü göçü şeklinde olması göç hareketini başlatan bireylerle katılımcıların aynı göç motivasyonuna sahip oldukları şeklinde yorumlanmaktadır.

Tablo 11. Anket Soru2 SPSS Analizi.

		Yanıtlar		Çoklu Yanıt Yüzdesi
		N	Yüzde	
Sizce göçün en temel üç sebebi nedir?	Ekonomi	131	28,8%	81,9%
	Eğitim	42	9,2%	26,3%
	Refah	83	18,2%	51,9%
	Savaş	52	11,4%	32,5%
	İş imkânı	72	15,8%	45,0%
	Eş durumu	39	8,6%	24,4%
	Doğal felaketler	5	1,1%	3,1%
	İklim	14	3,1%	8,8%
	Sağlık ve tedavi imkânı	17	3,7%	10,6%
Total		455	100,0%	284,4%

Emirdağ ilçesinde göçün boyutunun belirlenmesine yönelik olarak katılımcılara “Yurt dışında yaşayan akrabalarınız var mı?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Bu soruya

katılımcıların %100' ü "Evet" cevabını vermiştir. Alınan cevaplara göre ilçe halkının birinci, ikinci veya üçüncü dereceden akrabalarının yurt dışında yaşamına devam ettiği anlaşılmaktadır. Bu soruya verilen yanıtlar ilçede ulusötesi bağlamda yaşanan göçün boyutunun ne kadar büyük olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 12. Anket Soru3 SPSS Analizi.

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerlilik	Evet	160	100,0	100,0	100,0

Bireylerin ilerleyen dönemlerde göç hareketine katılmaya yönelik fikir ve görüşlerini almak amacıyla "Siz göç etmek ister misiniz? Neden?" şeklinde yöneltilen soruya ise kişiler "Evet" ya da "Hayır" şeklinde cevaplar vermişlerdir. Katılımcılardan edinilen cevaplar ise %50 evet, %50 hayır şeklindedir.

Tablo 13. Anket Soru4 SPSS Analizi.

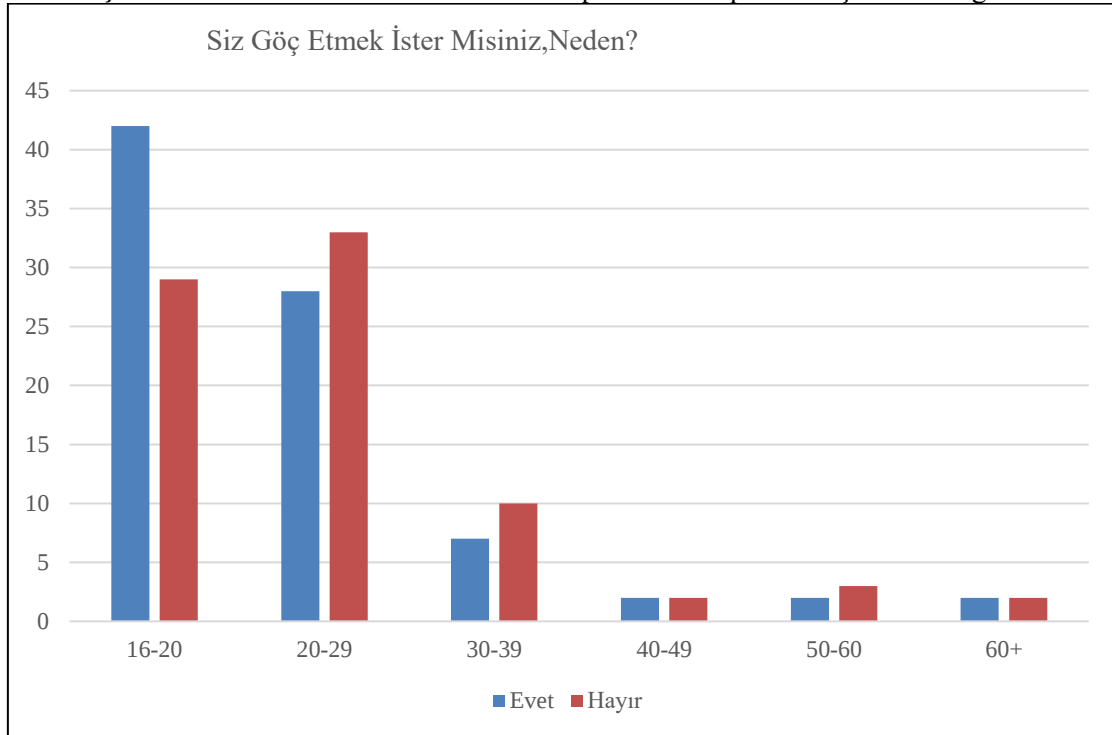
		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerlilik	Evet	80	50,0	50,0	50,0
	Hayır	80	50,0	50,0	100,0
	Total	160	100,0	100,0	

Soruya verilen cevapların katılımcıların yaşlarına göre dağılımına bakıldığında genç yaştaki bireylerin göçe daha sıcak baktığı görülmektedir. Bu durum gençlerin gelecek planlarının henüz tam anlamıyla şekillenmemiş olması ve bütün fırsatları değerlendirmeye açık oldukları şeklinde yorumlanmaktadır. Göçe katılmak isteyen ve istemeyen 16-20 yaş grubu katılımcılardan "evet" şeklinde cevap verenlerin birçoğu ekonomi ve eğitim açısından yurtdışını daha avantajlı bulduklarını dile getirmişlerdir. Bu konuda bir katılımcı (K1) "Evet, daha iyi bir eğitim almak ve daha iyi iş imkanlarını değerlendirmek için başka ülkelere gidebilirim. Avrupa ülkeleri bizim ülkemizden daha avantajlı konumda eğer gitme fırsatım olursa kesinlikle değerlendiririm." şeklinde cevap vermiştir. Aynı yaş grubundan "Hayır" şeklinde cevap verenlerin ise göç etmeye daha romantik bir bakış açısıyla baktıkları görülmektedir. Soruya "hayır" cevabı verenlerin aile özlemi, arkadaşlarından ayrılmak istememek ve ülkelerini sevmek gibi nedenlerle göç etmeye sıcak bakmadıklarını aktarmışlardır. Konu ile alakalı olarak katılımcı (K2) "Hayır, istemiyorum. Çünkü ülkemizin bize ihtiyacı var. O yüzden herhangi bir nedenle ülkemi bırakıp gitmem." şeklinde bir yanıt vermiştir. Diğer bir katılımcı (K3) ise

“Ailemden ayrı kalmak istemem. Türkiye’ de okuluma devam edip istediğim mesleği yapmak on bir ay Avrupa’ da kalıp bir ay ülkeme gelmekten çok daha iyi. O bir ayda da ülkeme gelebileceğim kesin değil. Eğer yeteri kadar para biriktiremezsem belki birkaç sene boyunca memleketime gelemeyeceğim. Yurtdışında beş senedir Türkiye’ ye gelmek için yeteri kadar parayı biriktirip gelemeyen akrabalarım var. Bence gurbetçi olmanın en büyük sorunu da bu.” şeklinde bir cevap vermiştir.

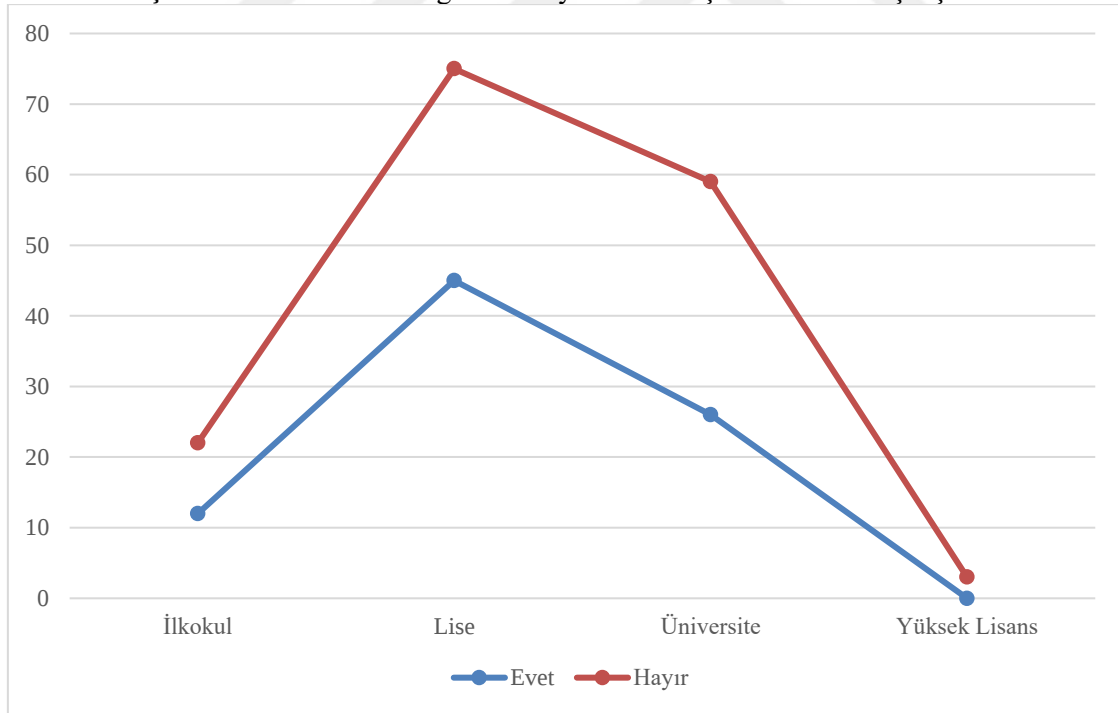
Katılımcıların yaşları artıkça göç etme eğilimlerinin yaşları ile ters orantılı olarak azaldığı görülmektedir. Bu durumun birincil nedeni ise yaşları ilerlemiş bireylerin ekonomik özgürlüklerini sağlamış olmaları, aile hayatlarını düzene koymuş olmaları gelmektedir. Genel itibari ile yaşça daha büyük olan kişilerin hayallerini ve yaşamlarının çoğunlukla bulundukları yerde güven altına almış olmaları göçe sıcak bakmamalarının birincil nedeni olarak görülmektedir. Ankette yer alan “Siz göç etmek ister misiniz, neden? şeklindeki soruya “hayır” cevabını veren 34 yaşındaki katılımcı (K4) “Önceden daha gençken Avrupa’ya gitmeyi denedim. Hatta başvuru bile yaptım pasaportumu aldım ama olmadı. Sonra bir daha da gitmeyi denemedim. Şimdi imkânım olsa da gidemem, burada bir düzenim var kendimce bir hayat kurdum hepsini geride bırakıp gitmek mantıklı olmaz.” şeklinde görüş bildirmiştir.

Şekil 6. Anket Sorusu 4’ de Alınan Cevaplar ve Cevapların Yaşa Göre Dağılımı.

Ankete katılan bireylerin eğitim seviyeleri ve göç etme istekleri arasındaki ilişkiye bakıldığında ise (Grafik 6) bireylerin eğitim seviyelerindeki artışla beraber ulusötesine göç etme isteklerinin azaldığı görülmektedir. Bu sonuç üzerinde katılımcıların eğitim aldıkları alanlarla ilgili işleri kendi ülkelerinde yapma olasılıklarının daha fazla olduğu düşüncesi yer almaktadır. Katılımcılarla bu konu hakkında yapılan görüşmelerde Yüksek Lisans mezunu olan bir katılımcı (K5) ‘‘ Avrupa ’da çalışma düşüncesi kulağa gayet güzel geliyor ama bence bu durum eğitim seviyesi üniversite düzeyinin üzerinde olan kişiler için aynı şekilde işleminiyor. Avrupa ülkeleri Türkiye gibi diğer ülkelerden gelen kişileri potansiyel ağır iş elemanı olarak görüyorlar. Şu an ben yüksek lisans diplomamla Avrupa’ya gitsem büyük ihtimalle mezun olduğum üniversitenin iyi bir üniversite olmadığını dolayısıyla Avrupa standartlarında bir eğitim almadığımı söyleyip reddedecekler. Başka bir ülkede Türkiye’de aldığım eğitimin kalitesini ispatlamaya çalışacağıma kendi ülkemde eğitim aldığım alanda bir işe girmek için daha çok çabalarım.’’ şeklinde bir cevap vermiş ve göç etme eğiliminde olmadığını bu şekilde açıklamıştır.

Şekil 7. Katılımcıların Eğitim Seviyeleri ve Göçe Yönelik Bakış Açıları.

Katılımcıların yurtdışının hangi yönlerini avantajlı bulduklarını görmek amacıyla katılımcılara ‘‘Yurt dışında yaşamının avantajları nelerdir?’’ şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Bu bağlamda alınan cevaplar içerisinde en yüksek orana sahip olan ekonomi (%41,3) iken ekonomiyi sırası ile sosyal statü (%21,3), eğitim (%16,3), yeni

kültürler tanımak (%11,9) ve adalet (%9,4) takip etmiştir. Alınan sonuçlar ışığında bireylerin ekonomik nedenlerle göçe bakış açıları arasında güçlü bir neden sonuç ilişkisi olduğu görülmektedir. İlk işçi göçü hareketine katılan bireylerin hepsi ekonomik nedenlerle göç etmişken günümüzde ortaya çıkan birçok farklı nedenle göç etmek isteyen bireyler gibi ilçe halkının da göç etme motivasyonlarının değişerek şekillendiği görülmektedir.

Tablo 14. Anket Soru7 SPSS Analizi.

Yurt dışında yaşamının avantajları nelerdir?	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Eğitim	26	16,3	16,3	16,3
Ekonomi	66	41,3	41,3	57,5
Sosyal statü	34	21,3	21,3	78,8
Yeni kültürler tanımak	19	11,9	11,9	90,6
Adalet	15	9,4	9,4	100,0
Total	160	100,0	100,0	

İnsanlar doğup büyüdüğü yer dışında yurt içi ya da ulusötesi göçlere katılarak başka coğrafi ünitelerde yaşamaya başladıklarında birbirinden farklı avantaj veya dezavantajlarla karşılaşabilmektedirler. Bu doğrultuda bireylerin yurtdışında yaşamının dezavantajları konusunda ne gibi fikirlerinin olduğunu bilmek amacıyla ‘‘Yurtdışında yaşamının dezavantajları nelerdir?’’ şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Bu soruyu tüm katılımcılar cevaplamıştır. Alınan yanıtlar; ırkçılık, yabancı dil bilmemek, kültür çatışması ve özlem olmak üzere dört başlıkta gruplandırılmıştır. Soruya yönelik yapılan analizde ırkçılık ve dil bilmemek %27,5 oranında yurtdışında yaşamın en önemli dezavantajları olarak öne çıkmaktadır. Daha sonrasında verilen cevaplar ise sırası ile %26,2 ile özlem ve %18,7 ile kültür çatışması bireylerin başka bir ülkede yaşama dair kaygıları arasında yer almaktadır. En büyük orana sahip olan ırkçılık son yıllarda Avrupa’da artan ırkçı olaylarla ilişkilendirilebilir. Diğer taraftan anadil dışında göç edilen ülkenin dilinin bilinmemesi katılımcılar tarafından önemli bir dezavantaj olarak görülmektedir. Özellikle nüfus hareketliliğine katılıp belirli bir süre yurtdışında yaşayan ve tatillerini Emirdağ’da geçiren gurbetçilerin dil bilmeme konusunda yaşadıkları zorlukların yerel halka aktarılması iletişim yetersizliğinin bir dezavantaj olarak görülmesinde etkili olabilmektedir. Daha önce Belçika’ya göç eden ve yurtdışı tecrübesi

bulunan katılımcı (K6) Belçika'ya yerleştiği ilk zamanlarda yaşadığı dil sorununu şu şekilde aktarmaktadır: *“Bir olayı hiç unutmam... İlk gittiğimiz zamanlar dil bilmediğimizden yiyeceğimizi almakta zorlandık. Bir defasında yumurta almaya gittik. Yumurta ne demek bilemedik. Kimimiz tavuk taklidi yaptı kimimiz gıdaktadık. En sonunda hani bıcarsın da ‘öf’ dersin ya bizde derdimizi anlatamadık ‘öf’ dedik. Dükkândaki adam gitti yumurtayı getirdi. Meğer yumurta ‘œuf’ demekmiş. O zamanlar bunun gibi çok olay yaşadık. Dil bilmemek en zoruydu.”* yaşadığı dil sorununu aktarmıştır.

Tablo 15. Anket Soru8 SPSS Analizi.

		Yanıtlar		Percent of Cases
		N	Yüzde	
Yurt dışında yaşamının dezavantajları nelerdir?	İrkçılık	103	27,5%	64,4%
	Yabancı dil bilmemek	103	27,5%	64,4%
	Kültür çatışması	70	18,7%	43,8%
	Özlem	98	26,2%	61,3%
Total		374	100,0%	233,8%

Ankete katılan bireylerin gurbetçilerin yaşam şartları ve anlatımlarından ne derece de etkilendiğini ölçmek amacıyla katılımcılara “Gurbetçi tanıdıklarınızın yurtdışına bakış açınızı değiştirdiğini düşünüyor musunuz?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Katılımcıların %85,6’sı evet, %14,4’ ü ise hayır şeklinde cevap vermişlerdir. Alınan cevaplar incelendiğinde ‘evet’ şeklinde cevap veren katılımcı (K7)’ *“Yaz aylarında paralarının ülkemizde değerli olması hatta lüks otomobilleri ile ilçede dolaşmaları bile birçok genç üzerinde etkili oluyor. Okullarına devam etmek yerine yurtdışında çalışmayı düşünüyorlar.”* şeklinde cevap vermiştir. K7’in verdiği cevaba göre gurbetçilerin maddi olarak rahat bir şekilde Türkiye’de zaman geçirmesi ilçe halkının yurtdışına bakış açısını pozitif yönde bir değişime uğrattırırken yaz aylarında Emirdağ’ a gelen gurbetçilerin yaşam koşullarına dair anlattıklarının da genç nüfus için bir çekicilik unsuru oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 16. Anket Soru9 SPSS Analizi.

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
	Evet	137	85,6	85,6	85,6
	Hayır	23	14,4	14,4	100,0
	Total	160	100,0	100,0	

1.3. AVRUPA ÜLKELERİNDE YAŞAYAN EMİRDAĞLILARIN SORUNLARI

Başka bir ülkede yaşamlarına devam etmek için göç hareketine katılan çok sayıda Emirdağlı gurbetçi geçmişten günümüze kadar çeşitli sorunlarla karşılaşmışlardır. Yaşanan sorunların ne olduğu ve gurbetçileri hangi ölçüde etkilediğiyle ilgili olarak Avrupalı Emirdağlılarla birebir görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmelerden anlaşıldığı üzere yeni bir ülkeye uyum sağlamakta zorlandıklarını söyleseler de en çok dil konusunda zorlanmışlar zamanla dil problemini de bir nebze de olsa ortadan kaldırmışlardır. Avrupa’ da doğup büyüyen nesil ise doğdukları ülkelerin diline hâkim bulunmaktadır.

Çoğunluğu Müslüman olan gurbetçiler helal yiyeceklere ulaşmak konusunda ilk zamanlar zorlandıklarını ancak zamanla açılan Türk kasapları ile bu sorunlarının eskisi kadar sıkıntı olmadığını belirtmektedirler. Gurbetçiler dini bayramların da sadece bir gün tatil edilmesinden ve gençlerin kendi kültürlerinden uzaklaşmalarının sorunlara yol açtığı görülmektedir. Ayrıca gurbetçilerin son zamanlarda Avrupa’ ya başka ülkelerden gelen göçmenlerin artmasından ve göçmenlerin davranışlarından rahatsız oldukları görülmektedir.

Avrupa’ya eş durumu dolayısıyla yerleşen Emirdağlılar ise oturum belgelerini alırken sıkıntılar yaşadıklarını dile getirmektedirler. İlk gittikleri yıllarda ırkçılık olaylarına şahit olmadıklarını belirten gurbetçiler son yıllarda ise bu durumun eskisi kadar çok olmasa da halen yaşandığını belirtmektedir. Özellikle genç nesil bu konularda daha hırslı bir şekilde davranmaktadır. Okullarda akranlarıyla tartışma yaşayan Türklerin göçmen olduğu ve Türk oldukları için bazen hakarete uğradığını söylemektedirler. Bunların dışında inançları dolayısıyla ya da giyimleri gibi nedenlerle ırkçılık yaşamadıklarını Avrupa’ da bulundukları sürece kendi bireysel çabaları ile toplanan bağış ve kermes gibi etkinliklerle ibadethanelerini inşa ettiklerini burada çocukları için gereken din ve kültür eğitimini vermeye çalıştıklarını ve bu konuyla ilgili olarak kimseden herhangi bir tepki almadıklarını belirtmektedirler. İnanç özgürlükleri ile ilgili katılımcı

(K8) Avrupa’da yaşadığı yıllar boyunca ibadet ve dini öğrenimleri ve ırkçılık ile ilgili aktarımları şunlardır:

‘‘Uzun yıllardır Avrupa’ da yaşarım. Ben ırkçılık görmedim. Ne inancımın dolayısı ne milletimden ne de giyinişimle alakalı... Ama haberlerde gördüğümüz ya da çevremizdeki tanıdıkların anlattıkları olayları biliyoruz. Ben yaşamadım böyle şeyler o yüzden pek bir şey diyemem. İnancın kısmına gelince kermes yaparız biz orada kek yapan olur el işi yapan olur hiçbir şey yapamayan yufkasından getirir satar. Burada topladığımız parayla kendimizce bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Camimizin eksikliği olursa onu alıyoruz. Ya da yoksul biri vefat etmişse bunun haberini alır toplanan parayı cenazenin Türkiye’ ye götürülmesi için harcarız. Burada Türkler birbirine çok bağlıdır. Birinin bir şeye ihtiyacı olduğu duyulunca herkes yardım eder.

Resim 11. Davulga Kasabası’nda yaşayan gurbetçiler.

Kaynak: Sarier, 2023.

Ayrıca ulusötesine gittikleri ilk yıllarda helal gıda konusunda da sıkıntı yaşayan gurbetçiler son yıllarda Müslümanların açmış oldukları kasap ve marketlerle helal gıdaya ulaşım konusunda yaşadıkları bu sıkıntılarını neredeyse tamamen aşmışlardır. Bu konuyla ilgili katılımcı (K9) yaşadıklarını şu şekilde aktarmaktadır:

‘‘Avrupa’ ya gelmeden önce de helal gıda bulmakta zorlanacağımızı biliyorduk. Ama bir şekilde hallederiz diye düşünmüştük. Uzunca bir süre helal değildir korkusu ile

etten ve et ürünlerinden uzak durduk. Sonraları birkaç Müslüman kasabı bulduk ama onlarda farklı ülkelerden olunca güvenemedik tabi. Bir gün o kasaplardan koyun eti almak isteyen arkadaşlarımız bilmeden at eti almış, sonradan fark etmişler. Bunu da duyunca ete iyice uzak olduk. Sonra Avrupa'ya gelen Türkler kasap açtılar, helal gıda satan dükkânlar açtılar oradan alışveriş yapar olduk. Şimdilerde bu sorunlarımız eskisi kadar büyük değil. Her yerde helal yiyecekler satılıyor sadece Müslümanlar da değil, bunları satan gayrimüslimlere ait dükkânlar da var”.

1.4. GÖÇMENLER VE YEREL HALK ARASINDA GÖRÜLEN SORUNLAR

Yurt dışına olan göçler sonucunda zamanla yöre halkı ve göçmenler arasında çeşitli sorunlar gözlenmeye başlanmıştır. Bu sorunlar genel itibari ile küçük anlaşmazlıklar şeklinde gerçekleşmektedir. Örneğin; yöre halkının göçmenlerin onları küçümsediklerini düşünmesi, Avrupa’ da trafik kuralları vb. birçok kurallara uyarken Türkiye’ de bunlara dikkat etmemeleri, yazın ilçede yaşanan insan ve araç fazlalığı Avrupalı Emirdağlıların kaba olmaları vb. olarak belirtmişlerdir. Özellikle yazın ilçede yaşanan kalabalık nedeniyle çevre ve gürültü kirliliğinin çok arttığını Avrupa’ da bunu yapamazlarken ilçeye geldiklerinde ilçenin merkezi dâhil birçok yerinde kirlilik yaşandığını düşünen yerel halk bundan son derece şikâyet etmektedir. Yaşanan çevre ve gürültü kirliliğiyle alakalı katılımcı (K10) şunları aktarmaktadır:

“Yazın nüfusta büyük bir artış var burada. Bunun nedeni yurt dışındaki turistlerin gelmesi. Ben köyde yaşıyorum ama salı günleri ilçenin pazarı olur ihtiyaçlarımızı almaya pazara gideriz. Arabamızı park edecek yeri bulmak zaten zor ama bir de ilçe içindeki arabaları görseniz o kadar çok olur ki gitmek istediğiniz yer 10 dakikalık mesafede de olsa oraya en az yarım saatte varabilirsiniz. Yazın buralar hep çöp olur. Yol kenarlarına içtiğini atan, yediği yemeğin çöpünü atan hepsi var. Turistler yokken de var bu durum ama yazın olduğu kadar değildir. Avrupa'ya da gittim ben orada yere kibrit çöpü bile atamayanlar burada hiç umursamıyor bunları. Türkiye’de akıllarına göre davranıyorlar. Türkiye’nin de kuralları olduğunu unutuyorlar”.

Göçmen Emirdağlılar ise yerel halkın onlara Türk değilmişler gibi davranmaları, ürün fiyatlarını yükseltmeleri vb. sıkıntılarının uyumsuzluklara neden olduğunu belirtmektedirler. Yaz aylarında yaşanan trafik sıkıntısı ise büyük bir problem oluşturmaktadır. İlçe merkezinin araçlar için alan yetersizliği yaz aylarında ilçeye gelen yaklaşık 100.000 gurbetçinin de eklenmesiyle Emirdağ kargaşa halini almaktadır.

Yaşanan nüfus patlaması ile pazar alanları ve yöre halkının işletmelerinde yoğunluk oranı büyük bir değişim göstermektedir. Bu sorunun çözümü için ücretli otoparklar kurulmuştur. İlçede ücretli otoparkların kurulmasıyla beraber yazın trafikte önemli bir rahatlama gözlenmiştir. Belediye araç yoğunluğu için çözümler geliştirse de nüfus yoğunluğu bazında bir önlem ya da öneri geliştirmekte yetersiz kalmaktadır.

Göçmenlerin Türkiye 'ye geldiklerinde yaşadıkları bir diğer sıkıntı ise gençlerin vakit geçireceği bir mekân eksikliği, dini ve kültürel bilgilerin gençlere aktarılacak programların yokluğu şeklinde belirtilmiştir. Bu bağlamda ilçe belediyesi, Emirdağ Halk Eğitim Merkezi ve Emirdağ Kültür Evi ile planlar geliştirilmeye başlanmıştır.

Gurbetçi Emirdağlılar pazar esnaflarının ürünleri fiyatlarının çok üstünde sattıkları düşüncesi de önemli zıtlıklar geliştirmektedir. Yaz aylarında fiyat yüksekliği yüzünden başka şehirlere gittiklerini söyleyen gurbetçi Emirdağlılar bunun kendiler için değil ilçe ekonomisi için zarar oluşturduğunu söylemektedirler. Fiyat artışıyla ilgili katılımcı (K11) şikâyetlerini şöyle ifade etmekte:

“Ben bazen kışında ilçeye gelirim. İşim olur ya da Belçika’ da sıkılırım Türkiye’ye gelmek isterim çıkar gelirim. Yazın pazara çıktığım zaman kışa göre fiyatların arttığını fark etmemek mümkün değil zaten. Her şey için geçerli değil bu pahalılık. Bakıyorum burada hani bir Yoğurt Pazarı var orada kışın tarhana alsan yazdaki fiyatından nerdeyse yarı yarıya daha ucuz yazın geldiğimde alayım diyorum kıştaki fiyatından daha pahalı bizim için pek fark etmez bu durum ama burada yaşayan biri almak istese onun için fark eder. Euro hep liradan 2-3 kat daha değerli bu yüzden beni etkilemez. Ama böyle haksız yere fiyatları arttırdıklarını fark edince almaktan vaz geçiyorum. Alacağım bir şey olursa köyde tanıdıklarımдан alıyorum. Pahalımanın dışında peynire yoğurda hile katıyorlar. Peynir daha beyaz görünsün diye nişasta kattıklarını bile duyduk. Böyle şeyler olunca pazardan yoğurttur peynirdir almamaya çalışıyorum. Bunun kar olduğunu sanıyor pazarcılar. Ama bu onlara zarar bence hilesiz satış yapsalar ya da fiyatını arttırmasalar onlarda kazançlı çıkacak bizde.”

Diğer bir sorun ise yerel halkın gurbetçilere sanki başka ülkedenlermiş gibi davranmalarıdır. Yerel halkın kendilerini değişik bir gözle gördüğünü söyleyen gurbetçiler “Avrupa’ ya gitsek göçmen ülkemize gelsek turist sayılıyor.” Diyerek durumdan rahatsız olduklarını belirtmektedirler.

Haksız fiyat artışı ile ilgili görüşme yapılan ilçe esnafları ise dönemlik olarak fiyatların yükselmesini ürettikleri ürünlerin hammaddelerinin mevsimsel ürünlerden oluşması neticesinde fiyatlarının sabit kalmamasının normal olduğunu ve fiyat artışının gurbetçilerin Emirdağ' a geldikleri dönemle herhangi bir ilişkisinin olmadığını belirtmektedir.

Yerel halk ise özellikle gurbetçilerin kaba davranışlarından şikâyet etmektedir. Gurbetçilerin Türkçeye çok hâkim olmaması da bu durum üzerinde etkilidir. Ayrıca gurbetçilerin giyiniş tarzlarından da rahatsız oldukları görülmektedir. Yapılan görüşmelerde gurbetçilerin giyiniş tarzının sanki deniz kıyısında tatil yaparcasına olduğu ve bu durumun hoş karşılanmadığı dile getirilmiştir.

Diğer bir konu ise yazın yaşanan dil karmaşasıdır. Avrupa'dan Türkiye'ye tatil için gelen gençlerin yeterli seviyede Türkçe bilmemesi Emirdağ'da yaşayan akrabaları ve gurbetçiler arasında diyalog eksikliği ile sonuçlanmaktadır. Farklı ülkelerde yaşayan akrabaları ile iletişim kurmaya çalışan özellikle üçüncü ve dördüncü nesil gurbetçiler Türkiye'de yaşayan akrabaları dışında farklı ülkelerde yaşayan diğer akrabaları ile de diyalog kurma konusunda sıkıntılar yaşamaktadır.

İlçede bunlara benzer birçok sorunun yaşanmasıyla ilgili bireysel ve belediye bazında çalışmalar da planlanmaktadır. Ancak günümüze değin planlanan çalışmaların çok az bir kısmı amaçlarına ulaşmıştır. Son yıllarda gurbetçilerin ve yerel halkın kaynaşması ve çeşitli etkinliklerin gerçekleştirilmesi yönünde görüşler belirtilmiş ve bu bağlamda ilçede yaz aylarında Gurbetçi Festivali adı altında etkinlik alanı oluşturularak hem ilçe halkının hem de gurbetçilerin beklentilerinin karşılanması amaçlanmıştır.

Yaşanan bu ve bunun gibi yanlış anlaşılmalara ya da sorunların çözümüne yönelik ilçe halkının ve gurbetçilerin görüşleri ve istekleri doğrultusunda plan ve programlar daha geniş ve kapsamlı olarak gerçekleştirilmeli ve hayata geçirilmelidir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER

İnsanlık tarihi kadar geçmişe sahip olan göç; artan nüfus, kıtlık, savaş, doğal afet, salgın, vb. farklı nedenlere bağlı olarak yıllar içerisinde gelişim göstermiştir. İlk göç hareketleri genel itibari ile su, yiyecek ve barınma koşulları gibi insan yaşamı için temel ihtiyaçlar üzerinden şekillenirken günümüzde göç motivasyonları birçok değişkene bağlı olarak gelişmektedir. Dünyanın birçok bölgesinden insanlar ekonomi, refah, eğitim gibi yaşam kalitesi odaklı nedenler ile göç etmişlerdir. Bu gibi nedenlere bağlı olarak gerçekleşen nüfus hareketlerine Türkiye’den de katılımlar olmuştur. Gerek Osmanlı tarihi gerekse Cumhuriyet tarihi boyunca Türkler farklı sayılarda iç ve dış göç hareketleri başlatmıştır. Bunlardan 1960’lı yıllarda Batı Avrupa ülkeleri ile yapılan anlaşmalar ile yaşanan işçi gücü göçü en uzun ve en yüksek oranda gerçekleşen yer değiştirme hareketlerinden biri konumundadır. Türkiye’nin birçok bölgesinden bu yer değiştirme hareketine katılan bireyler olmuştur. Göçe ilk katılanlar genellikle çalışma çağındaki erkeklerdir. Bu süreçte Afyonkarahisar İli, Emirdağ ilçesine bağlı Karacalar Köyü nüfusuna kayıtlı Ahmet ÖZTÜRK adlı vatandaş Belçika’ ya işçi statüsünde göç ederek yerleşmiştir. Ahmet ÖZTÜRK kısa zamanda yakın çevresinin de Belçika’ ya göç etmelerinde önemli rol oynamıştır. Böylelikle Emirdağ merkezinden ve bağlı köylerinden Avrupa’ya iş gücü göçüne katılanların sayısı her geçen gün artarken göç neticesinde ilçe genelinde nüfus kaybı yaşanmaya başlamıştır. Emirdağ ilçesi nüfusu 1974 yılında zirve noktasına ulaşmış ve daha sonrasında uzun bir dönem boyunca negatif yönde seyretmiştir. Bu durumun yaşanmasında 1974 yılında Batı Avrupa ülkeleri ile imzalanan Aile Birleşimi Anlaşmaları’ da birinci derecede etkili olmuştur. Diğer taraftan yurtdışında daimî olarak yaşayan gurbetçiler yılın belli dönemlerinde özellikle de yaz aylarında tatillerini Emirdağ’ da geçirmeye başlamışlardır.

Gurbetçilerin Emirdağ ilçesi ekonomisi üzerinde de yadsınamaz bir etkisi bulunmaktadır. Yaz aylarında ilçe pazarında yaşanan hareketlilik ilçe ekonomisini önemli ölçüde etkilemektedir. İlçede salı günleri Salı Pazarı ve Yoğurt Pazarı adında pazar kurulmaktadır. Yoğurt Pazarı’nda satılan koyun yoğurdu başta olmak üzere, peynir, tereyağı, yufka, erişte, tarhana gibi hem hayvansal hem de tahıl bazlı yöresel ürünlere gurbetçiler oldukça yoğun bir talep göstermektedir. İkinci olarak gurbetçilerin Emirdağ’da inşaat sektörü üzerindeki etkisi de oldukça fazladır. Yaz aylarında artan inşaat faaliyetleriyle bağlantılı olarak ilçenin en ücra köylerinde bile lüks ev inşaatları göze çarpmaktadır. Bütün bunlara bağlı olarak Emirdağ’da birçok inşaat sektörü üzerine

kurulmuş dükkân ve mimarlıkla ilgili iş kolları gelişmiştir. Ayrıca gurbetçilerin düğün, nişan gibi önemli günlerde yaptıkları alışverişler de Emirdağ esnafı için önemli bir ekonomik gelir kaynağıdır. Özellikle haziran, temmuz ve ağustos aylarında artan düğün sayısı ile birlikte ilçede yer alan kuyumcular, mağazalar yoğun bir döviz girdisi sağlanmaktadır. Bu durum sadece Emirdağ ilçesi için değil aynı zaman da çevre il ve ilçeler içinde önemli bir gelir kaynağı oluşturmaktadır. Dolayısıyla yıl içerisinde İlçe merkezinde yaz aylarında açılan ve kış aylarında dönemsel olarak kapanan dükkanlar bulunmaktadır. Sadece gurbetçilerin geldiği dönemde faaliyet gösteren bu ve bunun gibi işletmeler sezonluk olarak faaliyet gösterse de diğer işletmelerin kış aylarında elde ettikleri gelire oranla aynı geliri sadece birkaç ayda kazanmaktadırlar.

1960'lı yıllardan itibaren yaşanan göçle beraber ilçede sosyal, kültürel ve ekonomik birçok değişim yaşanmıştır. Yukarıda da ifade edildiği gibi ekonomik yönde etkisi daha belirgin bir şekilde kendini göstermiştir. Yapılan anket sonuçları ilçede yaşayan ailelerin her birinin en az bir bireyinin yurt dışında yaşadığını göstermektedir. Ulusötesine gidenlerin büyük bir kısmı Belçika'ya yerleşirken bunun yanında Fransa, Hollanda, Almanya, Danimarka ve diğer Avrupa ülkelerine de göç edenlerin sayısı önemli düzeydedir. Emirdağ'da yaşanan göç hareketi geçmişten günümüze değin farklı nedenlerle gelişim göstermiştir.

Genel itibari ile ekonomik nedenler ile gerçekleşen ulusötesi göç daha sonrasında eş durumu ve eğitim gibi nedenlerle de gerçekleşmiştir. Yapılan araştırma kapsamında Emirdağ'da yaşayan kişilerin sosyodemografik özellikleri ile göçe bakış açıları arasında pozitif ya da negatif yönlü değişimler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda farklı yaş gruplarının yanında hem farklı eğitim düzeyine sahip hem de farklı cinsiyete sahip bireylere göçle ilgili sorular yöneltilmiştir.

Yapılan görüşme sonuçlarına göre genç yaştaki bireyler ilçede iş imkânı azlığından ve var olan işlerin de düşük ücretli olmasından yakınmaktadırlar. Bu çerçevede genç katılımcıların ilçede ikamet etmeye istekli olmadıkları ve gelecek planlarında ulusötesi göçün de yer aldığı anlaşılmaktadır. Özellikle 16-20 yaş grubu arası nüfusun diğer yaş gruplarına oranla göç etmeye daha sıcak baktığı görülmektedir. Bu sonuç üzerinde yaz aylarında Emirdağ'a gelen gurbetçilerin Avrupa'daki yaşam standartlarına dair anlattıkları, euro para biriminin ülkemizde daha değerli olması vb. nedenler etkili olmaktadır.

Birebir görüşmelerden elde edilen verilere bakıldığında göçün en büyük sebebi olarak ekonomik nedenler başı çekmektedir. Yıllar içerisinde göçe katılan bireylerin motivasyonları farklılıklar gösterse de temel olarak ekonomik nedenlerle göç etmek isteyenlerin oranının en yüksek olduğu görülmektedir. Bu bağlamda işçi gücü göçüne ilk katılan Emirdağ halkı ile şu an göç etmek isteyen bireylerin motivasyonlarının aynı yönde olduğu sonucu çıkarılabilir.

Ulusötesi göçle birlikte birçok kişinin göç hareketine katıldığı Emirdağ ilçesinde yaşayan bireyler zamanla yurtdışında yaşayan akrabaları vb. kaynaklardan elde ettikleri duyular ve kendilerinin yurtdışına turist olarak gittikleri dönemlerde edindikleri deneyimlerle Avrupa’da yaşama dair dezavantaj ve avantajlarla ilgili fikirler geliştirmişlerdir. İlçe halkının ulusötesinde yaşama dair görüşlerinin değerlendirildiği bu araştırma kapsamında eğitim, ekonomi, sosyal statü, yeni kültürler tanımak ve adalet olmak üzere beş farklı başlıkta Avrupa’da yaşamın daha avantajlı olduğu katılımcılar tarafından düşünüldüklerini belirtilmiştir. Bu avantajlar içerisinde ekonominin ilçe halkının görüşlerinde belirleyici rol oynadığı görülmektedir.

İnsanların doğup büyüdüğü çevreyi veya alışık oldukları kültürleri bırakıp başka bir ülkede ikamet etmeye başlamaları bireyler açısından avantajların yanında farklı dezavantajlar da meydana getirebilmektedir. Ülkeler arası yapılan ikili anlaşmalar neticesinde Avrupa’da tamamen farklı bir çevrede yaşamaya başlayan Emirdağlı göçmenler de zaman içerisinde bu dezavantajlara maruz kalmışlardır. 60 yılı aşkın bir süre öncesinde göç eden gurbetçilerin deneyimlerini ve yaşadıkları zorlukları genç kuşaklara aktarmaları ve çeşitli mecralardan edinilen olumsuz bilgiler bireylerin ulusötesi göçe bakış açıları üzerinde etkili olabilmektedir. Dünya genelinde son dönemlerde göçmen bireylere karşı ırkçılığın artması ve yazılı ve görsel medya platformlarında olumsuz örneklerin yer alması ırkçılığın göç sürecinde en büyük dezavantaj olarak görülmesinde de etkili olabilmektedir.

Sonuç olarak Emirdağ ilçesinden yıllar öncesinde başlayan Avrupa’ya göç hareketi uzun yıllardır varlığını korumaktadır. İlk zamanlar işçi olarak Avrupa’ya giden bireyler zamanla dil bariyeri, yabancı bir kültüre alışma gibi olumsuzlukları aşmışlardır.

Emirdağ’da yaşayan genç nüfusun azımsanmayacak bir kısmı Avrupa’ya göç etmek konusunda isteklidir. İlçede iş imkânı azlığı ve kazançlarının fazla olmadığını düşünen genç nüfus ilçede durmaya istekli değildir. İlçeden göçü önlemeye yönelik

alışmalar yapılmaya başlanmış ancak bu amaçla açılan fabrikalarda Emirdağlılar dışında çevre ilçelerden işçiler çalışmaktadır. Zaman içerisinde işçi statüsünden iş veren statüsüne yükselen Avrupa'ya iş yerleri açan ve artık Avrupa'ya uyum sağlayan göçmenler geri dönmek istemedikleri ve kendilerini iki ülkenin de bir parçası olarak hissettikleri görölmektedir. Yaz aylarındaki ekonomik hareketliliğin sebebi olan gurbetçilerin alım gücünün fazla olması ilçe esnafını memnun ederken gurbetçiler Emirdağ esnafının ürünler üzerinde haksız bir fiyat artışı uyguladıklarını iddia etmekte ve bu durumdan şikâyetçi olduklarını dile getirmektedirler. Yaşanan sorunların azaltılması ile ilgili belediye ve halkın beraber hareket etmesi gerekmektedir. Hem göçmenlerin hem de işletme sahiplerinin isteklerinin dinlenip beklentilerinin uygun yollarla çözüme kavuşturulması için farklı adımların atılması gerekmektedir. Yapılan bu çalışma sonucunda Emirdağ ilçesinden ulusötesine gerçekleşen göçün ilk başladığı dönemle benzer motivasyonları taşısa da günümüz itibarı ile farklı demografik özelliklere sahip bireylerin göç motivasyonlarının çeşitlendiği tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Y. (2010). Diasporadaki Kimlik Algılamalarına Göç Tipinin Etkisi: Almanya ve İngiltere Türk Toplamlarının Karşılaştırılması. *İstanbul University Journal of Sociology*, 3(20),100.
- Adiller, S. (2016). *Ulus-Ötesi Göç ve Evlilik Bağlamında Kadın Göçü: Türkiye'nin Makedonyalı ve Kosovalı Göçmen Gelinleri*. (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- ADNKS (2023), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi., 20.03.2023). (Erişim Tarihi: 20.03.2023). <https://www.tuik.gov.tr/>
- Akdemir, Ö. (2023). *Türkiye'de Dış Göç Olgusunun Emirdağlı Gurbetçiler Örneğinde İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Altuğ, Y. (1991). Balkanlardan Anayurda Yapılan Göçler. *Belleten*, 55(212),109-120.
- Barışık, S. (2020). *Göç Kavramı, Tanımı ve Türleri. İçinde; Küreselleşen Dünya'da Fırsat Eşitliği Arayışında Uluslararası göç ve Türkiye'nin Suriye Deneyimi*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Black, R., Adger, W.N, Dercon, S., Geddes, A., &Thomas, D. (2011). The Effect of Environmental Change On Human migration. *Global Environmental Change*, 21(4), 3-11.
- Canlı, H. (2007). *Emirdağ Havzası ve Çevresinde Doğal Ortam ile İnsan Arasındaki İlişkiler*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Coşkun, E. (2005). *Uluslararası Göç Teorilerinde Kadınlar, Batı Avrupa Ülkelerinde Göç, Göçmen Politikaları ve Kadın Göçmenlerin Ekonomiye Katkısı*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Çelik, F. (2002). İç Göçlerin Seçkinlik Yaklaşımı ile Analizi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13, 275-296.
- Çelik, F. (2006). İç Göçlerin İtici ve Çekici Güçler Yaklaşımı Analizi. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (27),149-170.
- Çelik, N, Murat, G. (2014). Türkiye' de İç Göç Sorununa Yeni Bir Yaklaşım: Stratejik İç Göç Yönetimi. *İstanbul Üniversitesi İşletme İktisadi Enstitüsü Dergisi*, 25(76), 45-61.
- Dalgakıran, E. (2014). *Integration of Migrants in Europe: Role of Local Authorities and Migrant Associations*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Avrupa Birliği Enstitüsü. İstanbul.
- Erdem, A. (2019). *1950 Sonrası Türkiye'den Almanya'ya Dış Göçler*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Google Earth Pro (2024). <https://earth.google.com/web/@0,-0.3626001,0a,22251752.77375655d,35y,0h,0t,0r/data=OgMKATA> (Erişim Tarihi: 12.06.2024).
- Göktuna Yaylacı, F. (2012). *Belçika'da Yaşayan Türklerin Yörecilik Anlayışları ve Toplumsal İletişim Süreçleri Belçika'daki Emirdağlılar ve Posoflulara İlişkin Bir Araştırma*. (Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Güner, B. (2017). Türkiye'de Kent-Kent Göçü Üzerine Bazı Değerlendirmeler. *Mediterranean Journal of Humanities*, 7(1), 207-209.
- Gürkan, M. (2006). *Sosyolojik Açından Göç ve Yasadışı Göç Hareketleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- İçduygu, A ve Sirkeci, İ. (1999). *Cumhuriyet Dönemi Türkiye'sinde Göç Hareketleri. İçinde; 75 yılda Köylerden Şehirlere*. (ss.249-268).İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.

- İnce, C. (2016). Türkiye Bağlamında Dış Göçler, Eğitim Sorunu ve Toplumsal Konumun Yeniden Üretimi. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, (32), 293-306.
- Karabağ, S. (2006). *Türkiye Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası*. Ankara: Gazi Kitabevi, 1. Basım, ISBN:975-6009-96-9.
- Karakaya, C. (2020). Avrupa'ya İşçi Göçünde Uyum ve Uyum Sürecinin Kuşaklararası Değerlendirilmesi. *Toplumsal Politika Dergisi*, 1(2), 116-133.
- Kemal, N. (2019). *Göç Olgusu, Avrupa'ya Giden Güncel Göç Rotaları ve Bu Göçlerin AB Ekonomisine Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Koçak, Y. ve Terzi, E. (2012). Türkiye' de Göç Olgusu, Göç Edenlerin Kentlere Olan Etkileri ve Çözüm Önerileri. *Kafkas Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(3), 169-172.
- Köktepe, M. (2008). *Emirdağ İlçesinden Belçika'ya Olan Göçler*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Küçük, A. (2022). Türk-Alman Sosyoekonomik İlişkilerinde Ulus-Ötesi Göçmenlerin Önemi. *İnTraders Uluslararası Ticaret Akademik Dergisi*, (5), 25-46.
- McLeman, R. (2011). Settlement abandonment in the context of global environmental change. *Global Environmental Change*, 21(1), S108-S120.
- Oktik, N, Değer, F. (2013). Göçmen Kimliğinin Oluşumunda Eğitimin Rolü Üzerine Bir Deneme. *Sosyoloji Dergisi*, (28), 107-123.
- Öksüz,H. (2010). İkili İlişkiler Çerçevesinde Balkan Ülkelerinden Türkiye'ye Göçler ve Göç Sonrası İskân Meselesi (1923-1938). *Atatürk Dergisi*, 3(1),181.
- Özer, İ. 2004. *Kentleşme, Kentlileşme ve Kentsel Değişme*. Bursa: Ekin Kitabevi.
- Pala, F. (2021). Göç ile Gelen Öğrencilerin Eğitim Sorunlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(4), 347-365.
- Plane, D. (1993). Demographic Influence on Migration. *Regional Studies*, 27(4),375-383.
- Raleigh, C. (2011). The search for safety: The effects of conflict, poverty and ecological influences on migration in the developing world. *Global Environmental Change*, 21(1), S82-S93.
- Sağlam, S. (2006). Türkiye'de İç Göç Olgusu ve Kentleşme. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları*, 5, 33-44.
- Sarınay, Y. (2011). Cumhuriyet Döneminde Balkan Ülkelerinden Ankara'ya Yapılan Göçler 1923-1990. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, (27)80, 351-387.
- Şahin, Y. 2010. *Kentleşme Politikası*. Trabzon: Murathan Yayınevi.
- Tüzüncan, D. (2013). Uluslararası İş Gücü Göçünün Uluslararası Sosyal Politika ve Düzgün İş Unsurları İçinde İncelenmesi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 5, 166-5168.
- Tekin, U. (2007). Avrupa'ya Göç ve Türkiye. *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, (37), 37-43.
- Vervotec, S. (2001). Transnationalism and Identity. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 27(4), 573-582.
- Yakar, M. (2009). *Emirdağ Kırsalında Göçün Etkileri, Sorunları ve Çözüm Önerileri*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Yakar, M. (2012). İç ve Dış Göçlerin Kırsalda Nüfusun Yaş Yapısına Etkisi: Emirdağ İlçesi Örneği. *Coğrafi Bilimler dergisi*, 10(2), 134-148.
- Yaman, G. (2012). *Evlilik Yoluyla Afyon-Emirdağ' dan Belçika'ya Gerçekleşen Göçler ve Yaşanan Süreçler*. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

- Yaman, G. (2014). Göçmen İlişkiler Ağının Ulusötesi Göçe Etkisi: Belçika'daki Emirdağlılar Örneği. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 2(21), 281-299.
- Yıldırım, B. (2015). Bulgaristan'daki Müslüman Türk Azınlığa Baskılar ve Göç (1934-1939). *Yeni Türkiye*, 21, (69),4095-4102.
- Yıldırım, Ş. (2001). *Avrupa'ya Göç, Avrupa'nın Göç Politikası ve Batı Avrupa'da İllegal Göçmenlerin İstihdamı*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya.
- Yılmaz, A. (2014). Uluslararası Göç: Çeşitleri, Nedenleri ve Etkileri. *Turkish Studies*, 9(2),1691-1696.
- Zolberg, A.R. (1989). The Next Waves: Migration Theory for a Changing World. *International Migration Review*, 23(3),403-404.

EKLER

Ek 1: Araştırmada Kullanılan Anket Formu

Yaş	Cinsiyet	Eğitim Durumu	Yaşadığı Şehir
	Erkek ☐	Okur-yazar değil ☐	
		Okur-yazar ☐	
	Kadın ☐	İlköğretim mezunu ☐	
		Orta öğretim mezunu ☐	
		Lise mezunu ☐	
		Üniversite mezunu ☐	

- 1)Göç kelimesi sizin için ne ifade ediyor?
- 2) Sizce göçün en temel üç sebebi nedir?
- 3)Yurt dışında akrabalarınız var mı?
- 4)Siz göç etmek ister misiniz? Neden?
- 5)Göç ettiğinizde hangi mesleği yapmak istersiniz?
- 6)Göç ettiğinizde eğitiminizi devam ettirmek ister misiniz?
- 7)Yurt dışında yaşamının avantajları nelerdir?
- 8)Yurt dışında yaşamının dezavantajları nelerdir?
- 9)Gurbetçi tanıdıklarınızın yurt dışına bakış açınızı değiştirdiğinizi düşünüyor musunuz?
- 10)Yurt dışında eğitim alan birinin sizinle aynı mı yoksa daha iyi şartlara mı sahip olduğunu düşünüyorsunuz?

Ek 2: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Kararları

Evrak Tarih ve Sayısı: 27.06.2022-108220

T.C. AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLERİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU KARARLARI	
TOPLANTI SAYISI:06	KARAR TARİHİ: 17.06.2022
KARAR 2022/213	
Üniversitemiz Fen Edebiyat Fakültesi öğretim elemanı Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KÖSE tarafından yürütülen (Diğer Araştırmacılar: Songül SARIER), "Bireylerin Eğitim Düzeyleri İle Ulus Ötesi Göçe Bakış Açısının Değerlendirilmesi; Emirdağ Örneği" başlıklı makale çalışması kapsamında kullanılacak veri toplama araçlarının, etik açıdan sakıncalı olmadığına, katılanların oy birliği ile karar verildi.	
ASLI GİBİDİR e-imzalıdır Prof. Dr. İsa SAĞBAŞ Sosyal ve Beşeri Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurul Başkanı	

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak Doğrulaması <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5381&eD=BSC5YBD605&eS=108220> adresinden yapılabilir.

